

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica št. 23. Telefon uredništva 80-70, 80-69 in 80-71.

Jugoslovan

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi in dogovoru. — Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 80-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60. Podružnica v Celju, Samostanska ulica št. 4.

Št. 21

Ljubljana, petek dne 27. junija 1930

Leto I.

Popolno soglasje med državami Male antante

Enotnost glede Briandovega načrta - Optimistično presojanje odnošajev med Francijo in Italijo - Položaj antante trden in zadovoljiv

Praga, 26. junija. d. ČTK javlja iz Štrbskega Plesa:

Današnja posvetovanja treh ministrov držav Male antante so se pričela ob 10. dopoldne ter so trajala do opoldne. O poteku posvetovanj je bil izdan komunike, ki se glasi:

»Ministri so izmenjali svoje nazore

o spomenici ministra g. Brianda

ter so proučevali njena načela, kakor tudi konkretne predloge in načine njih aplikacije. Ugotovili so, da odgovarja inicijativa g. Brianda splošni želji po boljši mednarodni organizaciji, ki bo v interesu ohranitve miru in mirnega razvoja celokupnega človečanstva.

Ta inicijativa je v popolnem skladu s cilji, ki jih zasleduje politika držav Male antante.

Vsi trije ministri so se načeloma sporazumeli v pogledu o konkretnih predlogih spomenice g. Brianda, kakor tudi o predlogih, ki jih bodo stavili v tej zadevi na konferenci v Zenevi, ki bo o tem problemu izčrpno razpravljala.

Odnosaji srednjeevropskih držav.

Nato so ministri proučevali odnose posameznih držav Srednje Evrope, ki so nastali po v Haagu in Parizu sklenjenih dogovorih. Ugotovili so, da je bilo omogočeno izboljšanje teh odnošajev, ker je bil z njimi velik del težkih vprašanj rešen.

Ministri so sklenili v vsakem primeru vztrajati na tem, da se bodo spoštovali prevzete mednarodne obveznosti. Ministri so prešli nato v diskusijo o praktični izvedbi pariških dogovorov. Ta razgovor se bo nadaljeval na prihodnji seji.

Izjava dr. Beneša.

Štrbske Pleso, 26. junija. d. Popoldne so se odpeljali zunanji ministri v spremstvu mnogih novinarjev na izlet v Karpate. Izlet je trajal do večera.

Po končani današnji seji je sprejel zunanji minister dr. Beneš novinarje, katerim je dal nekatera pojasnila o današnjih posvetovanjih. Minister dr. Beneš je omenil, da so bila med drugim utrjena načela, na podlagi katerih bo vsaka izmed treh držav Male antante odgovorila na spomenico g. Brianda. Ti odgovori bodo sestavljeni v skupnem duhu, toda izročeni v separatnih notah, kakor je bil vedno doslej običaj. — Eventualne spremembe, odnosno boljša mnenja k vprašanjem spomenice so si g. ministri pridržali za diskusijo v Zenevi.

Vprašanje madjarskega kralja.

Na vprašanje nekega novinarja, če je bilo tudi takozvano vprašanje madjarskega kralja načeto, je minister dr. Beneš odgovoril:

Mala antanta je že poprej zavzela jasno stališče v tej zadevi. Ni nikakega razloga kaj na tem izpremeniti.

Glavni problemi prve seje.

Štrbske Pleso, 26. junija. d. Najvažnejše točke včerajšnjih posvetovanj treh zunanjih ministrov so bile:

1. odnošaji Jugoslavije do Francije in Italije ter

2. odnošaji Romunije do Sovjetske Rusije.

Zunanji minister dr. Voja Marinković je izrazil mnenje, da trenutno ne veruje na kako neposredno ogrožanje miru in ne vidi nikakega razloga za kako vznemirjenje. Zlasti francosko-italijanske odnose presoja razmeroma zelo optimistično. Politika Male antante do obeh teh držav mora sloveti na tem spoznanju.

Minister g. Mironescu je pojasnil položaj na romunski vzhodni meji ter je opozarjal na ojačanje sovjetsko-ruskega brodomarja na Črnem morju. Informiral je svoja tovariša

o razvoju sporazuma s Poljsko in o njega učinkih.

MALA ANTANTA IN RUSIJA.

Tudi svoječasna v Moskvi odklonjena romunska nota za rusko-kitajskega konflikta je prišla v razgovor. Nato je sledila diskusija o odnošajih Male antante do sovjetske Rusije. Diskusija je dovedla do soglasnega sklepa, da se ne more izpremeniti dosežani princip akcijske prostosti za vsako posamezno državo v pogledu pripnanja sovjetske Rusije.

Minister dr. Beneš je poročal tudi o razorožitvenem problemu. Vsi ministri so bili soglasni v tem, da dosedanje mednarodno diskusijo zasledujejo le pod varovanjem vseh lastnih koristi, upoštevajoč vse možne nevarnosti.

Vsi ministri so bili edini v konstataciji, da proklamacija Karola za romunskega kralja ni spremenila položaja Romunske v Mali antanti.

Trst, 26. junija. n. Poročevalci italijanskih listov na konferenci Male antante registrirajo v celoti službeno poročilo o poteku prvega sestanka ministrov Male antante. Razen tega poročajo o kratki izjavi, katero je dal dr. Beneš novinarjem. Poročevalec »Piccola« pravi, da je na vprašanje nekega novinarja dr. Beneš izjavil, da so ministri na svojem prvem sestanku govorili tudi o madjarskem vprašanju v zvezi z akcijo za vzpostavitev habsburške dinastije na madjarskem prestolu in da se bo o tem vprašanju razprava nadaljevala. Po informacijah »Piccola« so se ministri sporazumeli, da bodo zavzeli enotno stališče v zadevi Madjarske, da pa bodo tudi v tem pogledu podvzeli vse, da ne povzročijo poostre odnošajev med državami Male antante in Madjarsko. »Piccola« nadalje trdi, da so ministri govorili o načinu, kako bi se Mala antanta uprla vsakemu poskusu, da se Habsburžani vzpostavijo na madjarski prestol.

Politični krogi na konferenci Male antante glasom tega poročila poudarjajo aktivnost italijanske zunanje politike v Srednji Evropi po potovanju ministra Grandija. Končno pravi tržaški list, da so poslednje dogodke v Romuniji docela pojasnile izjave Mironescuja in da te ne kažejo, da se bodo pojavila kakšna nesoglasja v odnošajih med Čehoslovaško, Jugoslavijo in Romunijo.

Štrbske Pleso, 26. junija. AA. ČTK poroča: Konferenca Male antante se je vršila ob veliki udeležbi zastopnikov fiska ter v prisotnosti pooblaščenih ministrov iz prestolnic treh držav Male antante. Ministri dr. Beneš, Mironescu in dr. Marinković so konferirali danes dopoldne kakor tudi včeraj ves dan popolnoma sami.

Po uradnem komunikeju so trije ministri po izčrpnem proučevanju vseh glavnih problemov in mednarodnega položaja ugotovili, da je mednarodni politični položaj njihovih držav zadovoljiv in da je sodelovanje treh držav stvorilo Mali antanti pozicijo, ki je popolnoma v skladu z njenim političnim in gospodarskim pomenom. Trije ministri so se sporazumeli glede stališča, ki ga zavzamejo v vprašanjih, katera so bila dozdej neresena v mednarodnem položaju držav Male antante.

Izjava dr. Marinkovića

Štrbske Pleso, 26. junija. I. O današnji konferenci Male antante je bil izdan komunike. Glede na ta komunike je minister dr. Voja Marinković izjavil sledeče:

»Kar se tiče prvega dela komunikeja, moram poudariti, da smo bili vsi popolnoma soglasni v vprašanju Briandovega memoranda. Mislimo, da je potrebno, da se v zvezi s tem uredi v Zenevi še nekatere zadeve. Kakšni bodo ti koraki, je odvisno od stališča drugih držav. Načelno smo se zedinili o tem, kaj bomo de-

lali v Zenevi in kakšen odgovor bomo dali Društvu narodov, ker bo vsaka država zase odgovarjala na stavljena vprašanja.

Drugi del konference se je nanašal na naše odnose do srednje Evrope. Po sporazumu v Haagu in v Parizu smo bili v srečnem položaju, da izločimo mnoga vprašanja med Nemčijo, Avstrijo in Madjarsko. Lahko rečem, da je veliko število vprašanj med našimi državami ter Avstrijo in Madjarsko regulirano, kar nam daje možnost, da še bolj delamo za izboljšanje odnošajev s tema dvema državama. V zvezi s tem smo govorili tudi o vseh možnostih, o katerih se od časa do časa govorijo v tisku, ter konstatirali, da nimamo

ničesar menjati in da bomo ostali pri sklepih prejšnjih konferenc.

Panbalkanski kongres

Štrbske Pleso, 26. junija. I. Delo ministrov držav Male antante se zasleduje z največjim zanimanjem. Glede gospodarskega položaja držav Male antante so ministri dali časa razpravljati ter so prišli do popolnoma soglasnih zaključkov.

Nato so ministri razpravljali o problemu ustvaritve zveze balkanskih držav. Odboren je bil koncept g. dr. Voje Marinkovića o tem važnem balkanskem in mednarodnem vprašanju.

Sklenjeno je bilo danes da se bodo zastopniki držav Male antante udeležili panbalkanskega kongresa v Atenah.

Grški parlament je ratificiral pogodbo s Turčijo

„Likvidacija velike narodne tragedije“

Atene, 26. junija. AA. Grški parlament je končno sprejel grško-turški sporazum. Za sporazum je glasovalo 191 poslancev, proti je bilo oddanih 19 glasov. Vsa grška politična javnost je z velikim zanimanjem sledila razvoju nedavno sklenjenega grško-turškega sporazuma. Parlament se je opotovarjalo bavi s tem vprašanjem in so morali razpravo o tem vprašanju opotovarjati prekiniti. Ratifikacija tega sporazuma je bila napovedana za ponedeljek 23. junija. Parlament pa ga je sprejel šele na snočni seji. Razprava v parlamentu je trajala zadnje tri dni neprekinjeno in je bila mestoma nad vse živahna, ker so v razpravo posegli begunski poslanci. Govorili so šefi strank Caldaris, Papanastasiu in Kafandaris. Caldaris je izjavil, da je proti sporazumu, vendar ne iz načelnih razlogov, marveč zaradi razmer, v katerih je bil sporazum podpisan. Papanastasiu je branil sporazum, ker bo z njim uvrščen mir na Bližnjem vzhodu.

Obenem štiti sporazum ostanke Helenstva v Stambulu, Cafandaris pa je dejal, da

izgubi grški narod s tem sporazumom vse in da bo zato glasoval proti sporazumu. Na vse opombe in očitke je odgovoril predsednik grške vlade Venizelos v triurnem govoru. Venizelos je izjavil, da je grška vlada dosegla sporazum po velikih naporih in žrtvah. Med begunskimi poslanci je prišlo tekom razprave do ostrih osebnih sporov in spopadov. Eni so zahtevali, naj vlada poda ostavko in razpiše nove volitve, drugi so bili spet mnenja, da je sporazum dober, ker likvidira veliko narodno tragedijo. Ti poslanci so čestitali Venizelosu, da je podpisal sporazum. Navzlic temu pa je večina begunskih poslancev vendarle glasovala za sporazum in prečitala pred glasovanjem tole izjavo:

»Pravice beguncev, ki jih jamči lausanska pogodba, niso razveljavljene s tem sporazumom.« Pred glasovanjem je izjavil predsednik grške vlade Venizelos, da bodo iz njegove stranke izključeni vsi poslanci, ki bi glasovali proti sporazumu.

Predlogi Simonove komisije

Predlagana rešitev je le začasna podlaga za nadaljni razvoj indijskih svoboščin

London, 26. junija. AA. Snoči je sir John Simon v brezžičnem govoru naglasil, da so predlogi indijske ustavne komisije od sedem ljudi in ne samo od enega človeka, ki zastopajo vse stranke obeh zbornic. Predlogi se bavijo z vsemi stranmi indijske ustave in temelje na važnih načelih, od katerih je eno prvih, da ne sme biti drugih komisij. Predlogi predstavljajo načrt, ki bo ustrezal trenutnim potrebam in ki pušča obenem odprto možnost za nadaljno prilagoditev in nadaljni razvoj.

Predlog za ustanovitev pokrajinskih vlad ne določajo obsega vladne odgovornosti in prepuščajo rešitev tega problema bodočnosti. Predlagana metoda za organizacijo osrednje legislature ima tri velike prednosti. Ta metoda predvideva centralno ustanovo primerne velikosti, ki bo v resnici zastopala številne prebivalce obširnih ozemelj.

Na drugi strani bo omogočila pokrajinska samouprava posameznim poslancem v zvezi in skupščini, da bodo stavili primerne predloge za gospodarsko in kulturno pomoč, za izboljšanje gospodarskega položaja in prosvete v pokrajinah, ki jih zastopajo.

Končno nudi ta načrt možnost tesnejšega sodelovanja indijskih držav v vprašanjih, ki so skupnega interesa.

Simon je v svojem govoru izrekel toplo priznanje indijski policiji, ki je obvarovala Indijo pred anarhijo. Nadalje se je Simon izjavil proti razcepljenosti v državni upravi in naglasil, da mora vlada v celoti odgovarjati za upravo vseh oddelkov in da se morajo odpraviti vse zlorabe.

Simon se je bavil nato s problemom manjšinske zaščite in dejal, da se sestane

meseca oktobra konferenca, na katero bodo povabili razne stranke, ki bodo lahko podale popolnoma svobodno svoje mnenje o predlogih, ki bodo predloženi pozneje parlamentu.

Nadalje je Simon naglasil, da je vsaka oblika dominijonske vlade nastala na temelju naravnega razvoja.

Dominijoni niso nastali, ker je parlament tako hotel, temveč ker je bila to naravna posledica kulturnega in gospodarskega razvoja in ker so spoznali, da ta vladna oblika najbolj izraža odgovornost državljanov.

London, 26. junija. n. Poročilo Simonove komisije o Indiji je vsa Indija sprejela z največjim nezadovoljstvom. Vse indijske stranke so nezadovoljne s predlogi komisije za reforme v Indiji. Kakor trdijo, se ne bo nobena indijska stranka na podlagi teh predlogov spustila v pogajanja z angleško vlado. Po neki vesti iz Bombaya je izjavil indijski podkralj, da bo koncem tega leta odstopil.

Možnosti sporazuma med Francijo in Italijo so dane

Pariz, 26. junija. AA. Minister za zunanje zadeve Briand je govoril v senatski komisiji za zunanje zadeve in pojasnil potek razgovorov med francosko in italijansko vlado glede ureditve še neresenih vprašanj. Briand je dejal, da so možnosti sporazuma v vseh vprašanjih podane in da želi Francija na prijateljski način urediti vsa nesoglasja s Italijo.

Kc erenca za izenačenje kazenskega prava

Bruselj, 26. junija. AA. Tu je bila odprta tretja mednarodna konferenca za izenačenje kazenskega prava. Prisostvujejo ji odposlanci 13. narodov.

Konferenca Male antante

Stereotipno je že skoraj postalo, da skušajo nasprotniki male antante ob vsaki njeni konferenci dopovedati svetu, da je mala antanta brez pomena, da boleha od težkih notranjih naporov in da je pravzaprav le še vprašanje časa, ko bo male antante konec. In te prorokbe se ponavljajo, pa čeprav jih je še vsaka konferenca male antante prav pošteno postavila na laž in čeprav se vedno bolj čuti, da bi morali malo antanto ustvariti, če je ne bi bilo. Toda tudi redno vsakoletne blamaže teh krivih prorokov ne motijo, ker pač morajo nasprotovati mali antanti, ker jim je ta na potu. Dejansko je vsled tega vse to nasprotovanje in vse to prorokovanje o propadanju male antante ravno dokaz njene sile in priznanje, da je mala antanta tako močan faktor v mednarodni politiki, da proti njej ni mogoče uveljaviti gotovih namenov.

Kakor vse kaže, pa bo postala mala antanta v kratkem še močnejši faktor. Njena glavna teza, da je mogoče doseči konsolidacijo v Srednji Evropi le na podlagi obstoječega stanja, osvaja vedno bolj svet in lord Rothermer mora vedno bolj očitno spoznavati, kako izgubljaja njegova propaganda z matematično točnostjo na moči.

In to je naravno. Niso nastale države male antante samo vsled zmage orožja, temveč predvsem tudi zaradi narodnostnega načela in iz gospodarskih razlogov. — Prejšnje zatiranje narodov v državah male antante se je moralo nehati in ker niso prejšnje dunajske in budimpeštanske vlade hotele tega razumeti, jih je bilo treba h temu prisiliti. Če bi te vlade že tedaj znale tako lepo govoriti o pravicah manjšin, kakor deklamirajo danes, bi bil razvoj čisto drugačen, tako pa je do novega stanja v Evropi moralo priti, ker je bilo zatiranja že zadosti. Državam male antante se zato danes v obrambo svojih pravic ni treba več sklicevati le na pogodbe, temveč tudi na sveto pravico svojih narodov do svobodnega življenja. In ta razlog drži, močno drži.

Ta razlog pa je tudi silna vez, ki veže države male antante in ki je močnejša od vseh trenutnih političnih težav. Ta vez pomeni spoznanje, da bi se takoj mogli povrniti stari nesvobodni časi, če ne vlada med državami male antante zaupanje in sloga. Ker pa vlada to spoznanje, zato tudi ne more uspeti nobena intriga proti enotnosti male antante.

Iz čisto istega vzroka pa je tudi vedno močnejše prizadevanje državnikov male antante, da se vezi med državami še poglobi in zato se vedno bolj skuša še z gospodarskimi dogovori zblížati. vse tri države. Opetovano so se zato tudi že vršila pogajanja za gospodarsko zblížanje vseh treh držav in čeprav vsled obsežnosti in kompliciranosti vprašanj ni moglo priti takoj do popolnega soglasja, je bilo vendar na vsaki konferenci doseženo novo zblížanje, da dobiva tudi že gospodarska mala antanta vedno jasnejše obrise.

Ker hoče mala antanta ohraniti sedanje stanje in ker ne dopušča nobenih političnih avantur, pa je tudi odličen faktor miru. S svojimi uravnovešanimi stališčem, s svojo odločnostjo in močjo preprečuje, da bi kdorkoli zanetil zopet evropski požar. Tudi velika zasluga male antante je, da se more posvetiti evropsko ljudstvo v miru svojemu delu.

Kdor je za mir, kdor je nasproten vznemirjanju narodov, ta naravno tudi ne išče ne senzacij in ne hrupne reklame. Zato potekajo konference male antante mirno in gladko, zato senzacije željni časnikarji ne pridejo na svoj račun. Baš v tem pa je jamstvo za uspeh konferenc male antante, kajti kjer se mirno dela, tam se mnogo naredi. In da se na konferencah male antante dosti doseže, pričajo vsi zunanje politični dogodki, ki so vedno našli države male antante pripravljene in složne.

Kot pravi faktor miru pa je mala antanta za vsako akcijo, ki more zblížati evropske narode in dvigniti njih blagostanje. — Zato podpira mala antanta tudi vsako stremljenje za zblížanje narodov na gospodarskem polju in zato je našla tudi ženevska carinska konferenca v mali antanti krepko podporo. Pri tem pa pripada mali antanti še posebna naloga, da ustvari pravo skladnost med suverenimi pravicami svobodnih narodov in pa zahtevami mednarodnega gospodarstva. Nobenega dvoma ni, da bo tudi v tem oziru sedanja konferenca male antante mnogo pripomogla.

Z zaupanjem spremljajo narodi držav

„Aleksander I. — Jugoslovenskomu Sokolu“

Nj. Vel. kralj poklonil Sokolu krasno zastavo - Definitivni izidi zadnjih tekem - Sprejem zadnjih inozemskih delegacij

Beograd, 26. junija. AA. V znak posebnega priznanja našemu sokolstvu je Nj. Vel. kralj Aleksander poklonil savezu Sokola kraljevine Jugoslavije prekrasno zastavo. Savezu bo izročena na svečan način na Vidovalcu dan dne 28. junija. Zastava je prvovrstna umetnina in je bila izgotovljena v naši državi. Načrte zanjo je sestavil prof. Šantelj iz Ljubljane, zastavo samo pa je izgotovil Državni osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani. Sokola na vrhu kopja je izdelal prof. Sever iz Ljubljane. Sokol je pozlačen, a zastava je iz težke lyonske svile. Ena stran je izgotovljena v državnih barvah s sokolom v sredi, ki je takisto v barvah. Druga stran je rdeče barve in prikazuje rdeči grb. Okrog belega orla so jugoslovanski narodni motivi. Kona na glavi belega orla je izgotovljena v reliefu. Z zlatom vezana zastava predstavlja dragoceno umetnino. Vse delo z napisi vred je izgotovljeno s specialno tehniko, tako da je zastava sila elastična in da se svetle besede s posebnim sijajem. Ornamentika in aplikacije učinkujejo izredno. Njihova izgotovitev je popolna. Ta zastava bo izročena Sokolu kot visok poklon Nj. Vel. kralja in bo obenem redka umetnina, ki bo predstavljala našo divno narodno ornamentiko. Na eni strani zastave je napis: »Aleksander I. — Jugoslovenskomu Sokolu«, na drugi strani pa napis: »Domovina — Zdravot«.

Beograd, 26. junija. AA. V tekmah za jugoslovansko sokolsko prvenstvo v višjem oddelku so bili doseženi ti-le rezultati:

- 1.) Prvo mesto: Ljubljana matica 553-50 točk ali 86-49%,
- 2.) drugo mesto: Celje s 474-23 točkami ali 74-09%,
- 3.) tretje mesto: Maribor 454-75 točk ali 70-05%.

Poedinci so se plasirali tako-le:

- 1.) Primožič Tošo, Maribor 96-57 točk,
- 2.) Gregorka Boris, Ljubljana 95-75 točk,
- 3.) Malej Anton, Ljubljana 92-25 točk.

V tekmah srednjega oddelka so bili doseženi ti-le rezultati:

- 1.) Novi Sad, župna vrsta 582-75 točk ali 91-05%,
- 2.) Kranj, župna vrsta 555-51 točk ali 86-76%,
- 3.) Beograd I., 542-58 točk ali 84-75%.

Poedinci pa so dosegli te-le placemente:

- 1.) Zakič Mladen, Novi Sad 98-25 točk.
- 2.) Pristav Janko, Kranj 97-15 točk,
- 3.) Pavšič Peter, Ljubljana matica 96 točk.

Pri teh tekmah je sodelovala tudi vrsta saveza poljskega sokolstva z Varšave, ki je nastopila kot gost in izven konkurence ter dosegla 587-50 točk ali 91-75%.

Tekme članic v višjem oddelku: Tekmovalo je 26 članic. Rezultati so nastopni:

- 1.) Marjanović Olga, Pančevo 52-25 točk,
- 2.) Krajinović Žilka, Pančevo in Krizmanić Marija, Celje po 48-40 točk.
- 3.) Tucak Milka, Maribor 48 točk.

Beograd, 26. junija. AA. Zletni odbor Sokola kraljevine Jugoslavije priredi z društvom »Putnik« po sokolskih svečanostih izlete Sokolov po Jugoslaviji. Zaenkrat so določeni ti-le izleti: V Topolo in Oplenac, odhod 30. junija z železnico ob 8. zjutraj; v Novi Sad, 30. junija s parnikom ob 7. uri zjutraj; in v Džerdab in v vzhodno Srbijo, 30. junija z železnico ob 23. uri; v južno Srbijo in v Vrnjačko Banjo, 1. julija z železnico ob 18-25; v južno Srbijo, Ohrid in Bitolj, 30. junija ob 18-25; v južno Srbijo, Kosovski Mitrovic, Peč, z železnico 30. junija ob 18-25; v Bosno in na Jadran, z železnico 30. junija ob 7. zjutraj; v Slovenijo 30. junija z železnico ob 23-05.

Prijave za te izlete sprejema zletni odbor in pisarna »Putnika« v Beogradu.

Prihod francoske delegacije

Beograd, 26. junija. AA. Snoči ob 20-30 je dopotoval z ekspresnim vlakom zastopnik francoske vlade na vsesokolskem zletu v Beogradu, državni podtajnik v ministrstvu za telesno vzgojo Marineau. V njegovem spremstvu je bil tudi narodni poslanec Boileau. Pri sprejemu na postaji je zastopal ministrstvo zunanjih zadev dr. Kosta Kumanudi, minister brez listnice g. Shvegel,

male antante delo konference v Štrbskem Plesu in tudi z zadoščenjem, ker vidijo, da spremljajo to delo z zaupanjem tudi vsi pravi prijatelji miru. S tem uspehom pa smo tudi še posebej zadovoljni.

pomočnik ministra zunanjih zadev Pakotić, zletni odbor, francoski poslanik na našem dvoru g. Dard z osebjem poslaništva in francoska kolonija. Ko se je vlak ustavil, je vojna godba pred postrojeno četo zaigrala francosko himno. Po končanem predstavljanju je g. Marineau s svojim spremstvom odšel v hotel »Srbski kralj«. Danes ob 23 uri je priredil francoski poslanik intimno kosilo. Dopisniku Havasa Castellanu je izjavil Marineau o svojih prvih vtisih, da je izredno zadovoljen s tem, kar je dozdej videl.

Sprejem romunske vojske in delegacije

Beograd, 26. junija. AA. Danes ob 24-25 je dopotovala na vsesokolski zlet v Beograd reprezentanca Romunije in sicer romunska vojska, romunski Karpatski Sokol in romunsko društvo za telesno vzgojo. Na postaji so jih pričakovali zastopniki Sokola kraljevine Jugoslavije, v imenu vojske pa generali Colak Antić, komandant mesta Tomić, S. Petrović, S. Nenadović, Ilija Brašić in osebje romunskega poslaništva. Sprejem je bil navdušen in pristrčen. Preden se je vlak ustavil je godba zaigrala romunsko himno, nakar so zaorili vzkliki: »Živela Romunija, živela zavezniška vojska, živela romunski Sokol!«. Čast je izkazala postrojena četa drugega polka. Ko se je vlak ustavil, so se gostje predstavili in seznanili z našimi ljudmi in pristrčno pozdravili. Nato se je formirala povorka na Wilsonovem trgu in krenila v mesto, povod burno pozdravljana. Zastopnikov romunske vojske je 110, zastopane pa so v njej vse vrste orožja pod poveljstvom podpolkovnika Palandeze. Romunskih Sokolov je prišlo 130, med njimi 30 Sokolic, vodi pa jih prof. Hagetana. Romunsko društvo za telesno vzgojo »Sanitate« je poslalo 76 članov, med njimi 26 žensk. Vodi jih Stojanescu.

Češkoslovaško vojaško odposlanstvo

Praga, 26. junija. AA. Minister vojske Višovski in šef češkoslovaškega generalnega štaba general Sirovy ter delegacija 48. pešadijskega polka »Jugoslovanski polk« in 28. četa vojne šole so odpotovali v Beograd s parnikom »Saturnus«. Z drugo ladjo je odpotovala delegacija češkoslovaških legijonarjev, po številu kakih 600.

Beograd, 26. junija. Prvenstvene tekme, ki so se vršile kot uvod h glavnim dnevom sokolskega zleta, so trajale od ponedeljka do danes. Jutri je prvi glavni dan. Danes je že na vse zgodaj oživilo zletno telovadišče. Zbrali so se člani in članice k tekmam nižjega oddelka. Točno ob 6. uri je na povelje saveznega načelnika brata V. Murnika in savezne načelnice sestre Elze Skalarjeve nastopila cela armada sokolskih telovadcev. K tekmam se je prijavilo 39 članskih vrst in 81 poedincev izven vrst, skupaj 350 telovadcev, ter 27 članiških vrst in 43 poedinih izven vrst, skupaj 230 telovadk. Kljub ogromni udeležbi je potekla prireditev v najlepšem redu, ker so bratje sodniki vzorno vršili svoje dolžnosti. Tekmovalci in tekmovalke so pokazali dobro pripravo in izvežbanost. Pokazali so pravo sokolsko vzgojo in izvrstno disciplino. Na pekočem solncu in neznanski vročini so z velikim samozatajevanjem vztrajali v težki borbi, ki je trajala preko poldneva. Polovico telovadišča so zasedli člani, ki so tekmovali v prostih vajah na vseh orodjih, v metu kroglice, v skoku v višino, plezanju, teku z zaprekami itd. Drugo polovico so zavzele članice, ki so nastopale s prostimi vajami, na bradlji, na krogih, na konju, tekmovali v metu žoge in teku. Bil je krasen pogled na telovadišče, preplavljeno s Sokoli in Sokolicami. Posebno pozornost sta vzbujali vrsta Ljubljana matica in vrsta Ruski Sokol, ki bo najbrže zmagala. Končni rezultati bodo objavljeni, ko zaključí komisija štetje točk.

Nižji oddelek lahkkih atletov

Beograd, 26. junija. Danes so se zaključile lahkootletске tekme in šesterboj ter enajsterboj. Evo, njihovi rezultati:

Člani: tek 110 m z zaprekami, 8 tekmovalcev: 1. Praunsperger, Zagreb II., 17-6 sek.; 2. Plavšić, Sombor, 19-4; 3. Ganarz, Poznanj, 19-6.

Tek 200 m z zaprekami, 8 tekmovalcev: 1. Tučan, Zagreb II., 29-2 sek.; 2. Madjarević, Zagreb II., 29-6; 3. Praunsperger, Zagreb II., in Šik, Sombor, 30-2.

Skok ob palici, 11 tekmovalcev: 1. Banšćak, Pančevo, in Plavšić, Sombor, 300 cm;

2. Halupka, Poznanj, 290 cm; 3. Praunsperger, Zagreb II., 280.

Met kopja, 14 tekmovalcev: 1. Plavšić, Sombor, 43-16 m; 2. Babić, Zagreb II., 39-66; 3. Pavšić, Ljubljana matica 38-41.

Plezanje na vrvi 7 m visoko, 15 tekmovalcev: 1. Filipi, Šibenik, 8-6 sek.; 2. Gregorka, Ljubljana matica, in Oktaber, Varšava, 9; 3. Kukolj, Šibenik, 10.

Članice: met kroglice, 6 tekmovalk: 1. Stefanini, Zagreb II., 8-81 m; 2. Zaleska, Pamože na Poljskem, 7-64 m; 3. Padovan, Belaluka, 7-23.

Skok v daljino z zaletom, 11 tekmovalk: 1. Krajinović, Pančevo, 471 cm; 2. Stefani, Veliki Bečkerek, in Zaltiewicz, Bidgošć, 429 cm; 3. Batelkova, Zagreb II., 427 cm.

Skok v daljino brez zaleta, 5 tekmovalk: 1. Krajinović, Pančevo, 231 cm; 3. Stefanini, Zagreb II., 227 cm; 3. Marjanović, Pančevo, 192 cm.

Rezultati šesterboja in enajsterboja bodo objavljeni, čim bo komisija zaključila štetje točk.

Sprejem poljskih Sokolov

Beograd, 26. junija. Današnji dan je potekel v znamenju pričakovanja in sprejemov sokolskih armad in gostov iz inozemstva. Ves Beograd je bil na nogah in z navdušenjem sprejemal svoje goste. V Beograd je prišlo danes ni manj ko 40 posebnih vlakov, ki so pripeljali ogromne množice. Beograjsko prebivalstvo se bo skoro podvojilo. Po glavnih ulicah je takšna gnječa, da pride človek le s težavo naprej.

Med 10. in 12. uro je prispel poseben vlak, ki je pripeljal okrog 500 poljskih Sokolov, ki jih vodi načelnik brat Fazanowicz. Na postaji so jih pričakovali zastopniki našega sokolstva s častno četo, zastopniki poljskega poslaništva v Beogradu in velika množica ljudstva. Godba je zasvirala poljsko državno himno, nakar so zaorili gromki zdravo-klici. Poljski Sokoli so navdušeno odzdravljali s »Czolem!« Ko so korakali po mestu jih je občinstvo na postaji in po vseh ulicah burno pozdravljalo.

Težkoče pri pogajanjih z Avstrijo

Beograd, 26. junija. k. Pogajanja za zaključitev trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Avstrijo, ki se sedaj vodijo na Dunaju, so naletela na težave pri vprašanju uvoza naših žitnih pridelkov v Avstrijo. Načelnik naše delegacije za pogajanja z Avstrijo dr. Mile Todorović je dopotoval v Beograd, da obvesti vlado o poteku pogajanj.

Pripravlja se zakon o hotelih

Beograd, 26. junija. k. V trgovinskem ministru se zbirajo podatki za sestavo zakona o hotelih, ki bo enoten za vsa država. Še preden bi docela sestavljen zadevni zakonski načrt, bo sklicana širša konferenca, na katero bodo povabljeni zastopniki interesiranih krogov, da izrazijo svoje mnenje o tem zakonu.

Zagrebski župan odpotoval na sokolske slavnosti

Zagreb, 26. junija. k. Danes sta odpotovala v Beograd na vsesokolske svečanosti mestni načelnik dr. Srkulj in dr. Miškulin. Šla sta na povabilo predsednika beograjske občine. V Beogradu ostaneta ves čas sokolskih svečanosti. Zanimala pa se bosta tudi za komunalna vprašanja, ki se imajo rešiti.

Ponovna baisse na Newyorški borzi

New York, 26. junija. d. Na včerajšnji borzi je prišlo znova do znatnega padca tečajev. Glavni industrijski papirji so padli za 7%. Okoli 3-4 milijone vrednostnih papirjev je menjalo svojega lastnika. Predstojnik borze je sklenil trg 5. julija zapreti.

Trocki — tožen

Dresden, 26. junija. n. V Dresdenu se je začel proces založbe Reichmann proti Trockemu. Založba toži Trockega, da ji izroči 2 rokopisa, za katere je obvezan po pogodbi. Trockij pa se brani, češ da ne da rokopisa založbi, ki je izdala delo Kerenskoga, v katerem Kerenski Trockega naziva »hohenzollernskega agenta«. Založba nasproti temu navaja, da je v Nemčiji običaj, da se izdajajo dela različnih naziranj. Sodišče je sklenilo, da izreče razsodbo 8. julija.

Strašna nadloga kobilice

Dunajsko Novo mesto, 26. junija. d. Ogromen roj kobilice se je včeraj spustil na železniško progo Dunajsko Novo mesto-Pottendorf. Kobilice so bile na progi in na bližnjih poljih v tako ogromni množini, da so snoči ustavile kar dva tovorna vlaka. Danes so se roji kobilice pomnožili še za ogromnejše množice. Kobilice so dobesedno požrle na njivah vso deteljo in ves krompir.

Vremenska napoved

Dunaj, 26. junija. d. Vremenska napoved dunajskega meteorološkega zavoda za jutri: Naraščajoča oblačnost. Večje nagnjenje za padavine. Vetrovno. Ohlajenje zelo verjetno.

Razstava čsl. ino- zemstva v Pragi

(Od našega rednega dopisnika).

Kako nežno skrb posvečajo Čehi svojim rojakom v tujini in svojim narodnim manjšinam, nam dokazuje v naslovu tega članka označena razstava. Naši rojaki, ki imajo tako srečno priliko, naj si razstavo dobro ogledajo, kajti morda vendarle pride tudi pri nas tako daleč, da se bo ves narod z merodajnimi krogi vred dostojno in vredno zanimal za svoje izseljence in za naše nesrečne narodne manjšine.

Na predlog znanega narodnega delavca in pisatelja St. Klima je sklical Narodni svet jeseni 1928. sejo za pripravljala dela letošnje razstave. Poročala sta gg. Klima in pa ravnatelj Avg. Seifert, ta vrli dolgoletni delavec za narodne manjšine in sploh za narodno delo. Za razstavo samo pa je bil izvoljen ožji odbor: dr. Auerhan, ravnatelj Folber, svetnik Inderka, svetnik Klima, dr. Štybr in dr. Zilka. — Po okvirnem programu za razstavo so si delo razdelili, imeli teden za tednom seje in končno določili, da bo razstava v jeseni 1. l., a končno so določili, da zvežejo svojo razstavo z gospodarsko razstavo letošnje spomladi. — Ožji in širši odbor sta neprestano delovala in končno stopila pred javnost z dovršeno razstavo, ki je tudi na Češkem prva te vrste.

Treba namreč upoštevati, da je danes v tujini nad 2 milijona Čehov in Slovkov, torej je vsaki peti Čehoslovak že v tujini. V mnogih krajih jih je skupaj na stotine, tako da tvorijo ugledne narodne manjšine ali naselbine. Med njimi je že veliko bogatinov, ki obračajo svojo skrb ne samo svojim rojakom v tujini, marveč pomagajo tudi narodnim ustanovam v stari domovini. CSR more biti hvaležna svojim sinovom v inozemstvu. — In to hvaležnost jim izkazuje tudi s to razstavo.

Razstava sama je izraz prizadevanja za poglobitev kulturnih in gospodarskih stikov domovine z rojaki v inozemstvu, za zблиžanje vseh Čehov in Slovkov vsega sveta, tako da se bodo čutili enega telesa in ene duše. Razstava podaja narodu v svobodni domovini jasno sliko rojakov, ki so raztrošeni po vsem svetu, pokazuje njihova bivališča, njihovo število, njihovo gospodarsko in kulturno življenje, njihove družabne prilike. Čehi so doslej veliko zahtevali od svojih rojakov v tujini, so tudi mnogo od njih prejeli, a doslej le malo dali. Ta razstava pokazuje vsaj duševno skrb za te rojake. Čehi v tujini so silno veliko storili za češki izvoz, za prodajanje češkega blaga, a zdaj gre češki narod za njimi v tujino, kjer jih hoče spoznati in zato bolje ceniti in ljubiti.

Poglejmo si nekoliko to silno zanimivo in poučno razstavo.

Takoj pri vrodu pada v oči ogromen zemljevid Evrope in Amerike (5×7 m), na katerem je z lesenimi figurami nazorno podano število povojnih izseljencev iz CSR ter njih skupno število. To ni samo novo in poučno, saj prinaša najnovejše zanesljive podatke o fluktuaciji izseljeniškega toka v posamezne tuje dežele evropske in zamorske, pregled mest, kjer žive Čehoslovaki.

V prvi polovici razstavnega prostora je velika soha prezidenta Masaryka, ki jo je izdelal prof. Španiel in je dar ameriških Čehov matički Pragi. V drugi polovici je zopet model nameravane jubilejne Domovine inozemskih Čehov in Slovkov. Okrog vsega razstavnega prostora so velike fotografije, ki ponazarjajo položaj inozemskih rojakov z raznih gledišč. Tu so pregledi posamnih kolonij po vsej Evropi in Ameriki, pregledi njihovih šolstva, njih časopisna delavnost, tu je ponazorjeno njih versko življenje, njih gospodarsko uveljavljanje v tujini, krajne organizacije in društva, njih lutkova gledališča, njihovo sodelovanje v narodnem odbojnem delu za domovino, in to pred vojno, med vojno in po vojni, končno organizacije za skrb izseljenikov.

Poleg takih velikih fotografij je vse polno albumov z več tisoč manjših fotografij, so tu mnoge publikacije, časopisi, vzorci ročnih izdelkov (zlasti šolske mladine), poročila o delovanju raznih organizacij, pregledi, spominki, orientacijske pregledne mape itd.

Silno veliko materiala je došlo iz Avstrije, Amerike, Francije, Južne Amerike, Jugoslavije, Nemčije in nešteti drugih krajev, kjer žive Čehi v večjem številu. — Čeh Suchan iz Buenos Aires je poslal zbirko fotografij zanimivih krajev in pridelkov kolonije »Fram« v Paragvaju in modele prvih kočic kolonistov v južnoameriških pragozdih. Isto tako uroci narodnih noš, izdelki šolskih otrok, pisma in pošiljke otrok, ki so si jih izmenjavali po organizaciji Češkoslovenskega zavoda za izseljevanje otroci v stari domovini in v inozemstvu.

Organizatorji te razstave si ne domišljajo, da so že ustvarili popolno delo, ali je to prekrasen začetek, ki se bo dopolnjeval do popolne slike, ki je bo veselo vsako češko ali slovaško srce.

—ag—

Pozdravljeni slovanski gostje!

Navdušen sprejem čehoslovaških Sokolov na slov. tleh

Maribor, 26. junija.

Okrog 12:45 je prispel vlak, s katerim se je v 15 vozeh pripeljalo 606 Sokolov in Sokolice iz južne Češke, ki pripadajo župam Budjevice, Tabor in Plzen. Vodil jih je načelnik ČOS brat Stepanek. Tudi ta skupina je imela svojo lastno godbo, ki je ob prihodu zasvirala našo državno himno. V imenu jugoslovansko-čehoslovaške lige je govoril minister v pokoju dr. Vekoslav Kukevec, ki je poudarjal veliki pomen poseta čehoslovaških bratov za slovansko zблиžanje in spoznavanje. V svojem govoru je naglašal vzorno organizacijo čehoslovaškega naroda, ki je po dolgih stoletjih spet dosegel svobodo. Dejal je, naj ponesejo bratje s seboj zavest, da se goji tudi pri nas slovanski duh in da bo naš narod vedno pripravljen žrtvovati se za slovanske cilje, ki še niso doseženi. Ob koncu pa je pozdravil goste kot predstavnike prave demokracije, ki je podlaga slovanske miselnosti.

Zahvalil se je brat Stepanek, poudarja joč ponovno trdne vezi, ki vežejo jugoslovanski in čehoslovaški narod. Ob odhodu vlaka je ljudstvo še vse bolj prisrčno in iskreno pozdravljalo čehoslovaške Sokole.

Praske sokolske župe.

Ob 13:42 so prišli praški Sokoli, člani petih mestnih žup, ki so se pripeljali z vlakom v 16 vozeh. Teh Sokolov in Sokolice, v kroju, narodnih nošah in v civilu, je bilo 640.

Kot prvi jih je pozdravil spet dr. Kukevec, v imenu mariborske sokolske župe pa dr. Franjo Irgolič. V imenu Pražanov je govoril brat Haller, ki se je poklonil Mariboru, katerega smatrajo Čehoslovaki za vzorno narodno slovansko trdnjavo in vez med slovanskim severom in jugom. Tudi pri tem vlaku so svirali godci, praška sokolska godba in mariborska »Drava«, narodne in državne himne. Domače Sokolice so goste okitile s cvetjem, dame pa so jim nudile sadja in slaščice. Vlak je zapustil Maribor ob 14:15.

Srednje-češke sokolske župe.

Vlak s člani 6 srednje-čeških sokolskih žup (praška okolica) je prispel s 650 Sokoli in Sokolicami v krajih ob 14:38. Imel je 16 z zelenjem in zastavicami okrašenih vagonov, 11 za člane in 5 za članice, ki so v krasnih slikovitih krajih zbujaile pri vseh prisotnih posebno pozornost. Godbi sta spet zaigrali državno himno. V imenu JČL je govoril dr. Kukevec. Odzdravil je dr. Flajšman, član predsedstva ČOS, želel, da bi iz medsebojnih posvetov zrastle samo še večja slovanska bodočnost. V času, ko je vlak stal na postaji, so češki Sokoli delili mariborskim otrokom bombone, kar je povzročilo mnogo zabave in smeha. Vlak se je odpeljal ob 15:15 med sviranjem godbe in navdušenim pozdravljanjem.

Ruski sokoli in sokolice.

Šesti sokolski vlak je prispel v Maribor ob 14:30. Pripeljal je 600 Sokolov in Sokolice, med njimi 55 Rusov in Rusinj, ki živijo na Čehoslovaškem. Vlak je štel 16 vozov.

Sokoli so člani petih praških žup, in sicer Tyrševe, Braneckijeve, Slatovskijeve in Pořypskijeve. V imenu mestne občine je pozdravil Sokole podžupan dr. Franjo Lipold. V imenu čeških Sokolov je govoril član predsedstva ČOS, brat Müller, v imenu Rusov pa dr. Vergun, in končno predsednik JČL dr. Reisman.

Severo-vzhodne češke župe.

Ob 17:05 je prispel poslednji vlak z 21 vozovi. Z njim se je pripeljalo 865 Sokolov in Sokolice iz podkrkonoške, orliške, krkonoške in vzhodno-češke župe. V imenu JČL jih je pozdravil dr. Kukevec. Odzdravil pa je v imenu Čehov brat Nimshaus. Navdušenje pri zadnjem vlaku je bilo še vse večje kot pri prejšnjih.

Ob vseh vlakih so bili navzoči tudi zastopniki oblasti, korporacij in društev, med njimi kot zastopniki mestne občine dr. Lipold, banska svetnika dr. Ipavec in dr. Hacin, okrajni glavar dr. Makar in drugi.

Skozi Maribor je potovalo proti Beogradu tekmočerskega in današnjega dne okrog 5000 Sokolov in Sokolice. Skoro ravno toliko jih je potovalo po Donavi preko Madjarske. Med temi so bili tudi čehoslovaški vojaki. Ravnotako so se preko Madjarske peljali poljski Sokoli, ki so bili prvotno pričakovani v Mariboru. Nekaj Sokolov iz Podkarpatske Rusije in vzhodne Slovaške pa je potovalo preko Romunije.

V Celju.

Ob pol 12. je prispel prvi vlak čeških Sokolov na okrašen celjski kolodvor. Bil je to posebni vlak tovarne Bafa, v katerem se je peljalo 600 nameščenecv tega podjetja. Vlak je bil okrašen z zelenjem in z jugoslovanskimi ter češkimi zastavami. S seboj imajo svojo godbo, ki je izstopila ter ves čas postanka svirala. Zelo originalni so bili balončki z napisom »Bafa«, ki so jih razdelili med občinstvo, ki je drage goste prisrčno in burno pozdravljalo. Po kratkem postanku se je vlak med navdušenim obojestranskim vzklikanjem odpeljal proti Zidanemu mostu. Drugi vlak je prispel ob pol 14. V njem se

je peljalo 1200 Sokolov. Nadaljnih pet vlakov se je pripeljalo v naslednjih od pol ure. Pri vsakem vlaku je bilo vse polno občinstva. Navdušenju ni bilo kraja. Vsak vlak je imel s seboj godbo, ki je med postankom svirala. Na kolodvoru so nudili Sokolom brezplačno slatinsko vodo. Pozdravila sta Sokole g. msgr. Posavec v imenu mesta ter g. prof. Mravljak v imenu celjske Sokolske župe. Posebna hvala gre Celjanom, ki so kljub veliki vročini vztrajali ter cel popoldan čakali na kolodvoru, da bi tako dali duška svojim simpatijam do čeških bratov.

Program Vsesokolskega zleta Sokola kraljevine Jugoslavije

GLAVNI ZLETNI DNEVI.

Prvi dan. Ves dan v petek 26. t. m. bodo prihajali v Beograd Sokoli iz vseh krajev naše države. Ob 6. zjutraj se bodo vršile tekme poedincev v nižjih oddelkih. Opoldne bodo tekme prekinjene, ob 14. se bodo nadaljevale. Ob 17. popoldne se bodo vršile tekme članov in članic v odboki. Ob 20. zvečer se bo vršil velik pevski koncert Jugoslovanske pevske zveze v novi zgradbi vseučilišča ter ob 21. zvečer večer lužiških Srbov pri cerkvi Sv. Save, na katerem bodo sodelovali Sokoli lužiških Srbov s pesmimi in plesi.

Drugi dan, na Vidovdan.

Ob 6. bo na zletišču vaja za javni nastop. Javni nastop se bo začel ob 15. popoldne. Program javnega nastopa je sledeči:

1. Proste vaje članov Sokola kraljevine Jugoslavije.
2. Proste vaje članice Sokola kraljevine Jugoslavije.
3. Vežbe ruskega Sokola s kopji.
4. Tekme članice v štafetni tekmi za prvenstvo zveze slovanskega sokolstva 4 × 100 m.
5. Proste vaje članov češkoslovaškega Sokola.
6. Proste vaje članice poljskega Sokola.
7. Proste vaje lužiško-srbskega Sokola.
8. Vaje na orodju.
9. Vaje inženjerske podoficirske šole v Mariboru.

Ob 20. zvečer se bo vršila sokolska akademija v gledališču na Vračarju. Istotako se bo vršila v gledališču pri Knežjem spomeniku predstava opere »Igor«. Ob 21. zvečer bo prirejen večer na Savi. Na Kalimegdanu bodo priredili razsvetljavo z umetnim ognjem. Vršil se bo tudi koncert Jugoslovanske pevske zveze. Za čas večera na Savi se bo vršila vožnja z motornimi čolni, okrašenimi parobrodi in drugimi ladjami do Savskega mostu, Čukarice in Pančevskega mostu. V gorenjem mestu in na parobrodih bodo svirale sokolske godbe.

Večer slovanskih plesov.

28. junija ob 9. zvečer se bo vršil večer narodnih slovanskih plesov, ki bodo proizvajali v narodnih nošah. Program:

1. Šumadijsko kolo.
2. Lučko kolo.
3. Narodno kolo Lužiških Srbov.
4. Narodno kolo.
5. Češka beseda.
6. Ples skopeljske Črne gore.
7. Rusko-boljarski ples.
8. Narodni ples okolice Ohrida.
9. Poljskinarodni plesi.
10. Črnogorsko kolo.

Jutrišnja vidovdanska proslava

Kot poročamo na drugem mestu, se bo vršila jutri na velikem vojaškem vežbališču proslava Vidovega dne, posvečena spomenu padlim v bitki na Kosovem polju in vseh junakov, ki so dali svoje življenje za domovino v osvobodilni vojni. Zadušnicam bo prisostvovala vsa ljubljanska garnizija, pešadija, artilerija in vse tehnične in pomožne čete.

Po zadušnicah, ki se bodo vršile po obredih katoliške, pravoslavne in muslimanske vere, bo defiliranje vseh čet. Pobožni svečanosti bo brez dvoma prisostvovalo v kar največjem številu tudi naše ljubljansko in okoliško prebivalstvo. Zadušnice se bodo brale tudi za vse junake, ki so padli v svetovni vojni. Poleg tega bo dana občinstvu prilika, da vidi na vežbališču zbrano vso ljubljansko posadko, cvet našega naroda iz vseh krajev Jugoslavije. V vojaških oddelkih ljubljanske garnizije so zastopniki Slovinci, Srbi, Hrvati, iz Slovenije, Hrvaške, Srbije, Južne Srbije, Vojvodine, Dalmacije — z eno besedo iz vseh delov naše obširne domovine.

Pohitimo torej jutri k vidovdanskim svečanostim, ter izkažimo s tem naši slavni vojski naše simpatije, ljubezen in solidarnost, ki nas vežejo z njo tudi v mirnem času.

„Jugoslovan“

se narača v Ljubljani v
Gradišču 4 (poleg Nunske
cerkve), telefon št. 30-68.

Katastrofalno neurje v Novem mestu

Novo mesto, 26. junija.

Mesec junij lahko smatrajo prebivalci novomeškega okraja za mesec vremenskih katastrof. Prva vremenska katastrofa je bila že 4. junija. Ta dan okoli 15. popoldne se je privarila silna nevihta izza litjskih krajev. Nevihta je bila združena z debelo točo, ki je padala sicer le nekaj minut, toda povzročila je po nekaterih občinah veliko škodo na poljih, travnikih in vinogradih. V krajih novomeškega sreza je takrat toča padala na površini kakih 550 ha ter je povzročila do 500.000 Din škode.

Druga vremenska katastrofa je včeraj v novomeškem okraju prav tako napravila kolosalno škodo. Okoli poldne so pridrevi nad Novo mesto in okolico silno gosti črni oblaki, ki niso nič dobrega prinašali. Med gremenjem in treskanjem in silovitim viharjem je divjala strahovita ploha, ki je v nekaj minutah poplavlila mnoge kraje. Vihar je bil tako silovit, da je v kopališkem parku podrl 15 smrek, na mnogih vrtovih je izruval jablane in hruške. Po poljih je bil njega učinek najhujši. Val črnih oblakov je prihrumel nad Novomestom od kraja Ajdovec preko Gorenjega Gradišča ter se je pomikal dalje proti Kočevju. Katastrofo je zavzela površina približno 250 ha ter je auroksimativno škoda cenjena na 250.000 dinarjev. Srečno načelnštvo je danes ukrenilo vse, da se povzročena škoda preceni in da banska uprava ukrene vse za pomoč pri tem katastrofalnem neurju prizadetim občinam.

Po silni nevihti so mnogo trpeli tudi vinogradi. Ti so doslej posebno dobro kazali. Na mnogih krajih je vihar vinograde popolnoma uničil.

Tragično smrt akade- mika Turka

Njegovo truplo so včeraj potegnili iz Save

Lubljana, 26. junija.

Že v včerajšnji številki smo kratko poročali o tragični smrti akademika Uroša Turka, ki je pri kopanju postal žrtev Save.

Mladi in idealni akademik Uroš Turk se je z vso mladeniško navdušenostjo posvetil študiju kemije na ljubljanski tehnični fakulteti. Zadnje dni se je pripravljaval na kolokvij. Dnevno je imel navado, da se je s kolesom vozil kopat na Savo. Izbral se je miren in idiličen prostorček nad črnuškim mostom na kraju, kjer se Gameljščica steka v Savo. Včeraj je že zgodaj odšel z doma. Ko ga ob 14. ni bilo k obedu, sta bila njegov oče inž. Jakob Turk in mamič ga. Anica v velikih skrbih. Ker Uroš ni bil, se je g. inž. Jakob Turk odločil, da je odšel na Savo. Med tem časom je bila že ga. Anica obveščena o tragični usodi svojega srneljubljenega sina, ki je bil velika nada dobrih roditeljev. Lahko si predstavljamo, kako je očeta na Ježici globoko v srce presunila vest, da je njegov sin postal žrtev Save.

Vest o tragični usodi mladega in idealnega akademika je vzbudila v vseh sloji prebivalstva najgloblje občudenje in splešno sožalje.

Stari ribič France Čizman iz Tacna je danes po Savi ribe lovil. S čolnom je pri vozil tudi do izliva Gameljščice v Savo. Z drogom je tipal v 3 m globoki tolmun. Ka naenkrat je začutil, da je zadel na neka trdga. Prvotno je mislil, da je zadel na kako težko ribo. S težavo je iz zamotani korenin potegnil dozdevno ribo na površje. In ribič se je presenetil, ko je ven potegnil truplo utopljenca. Takoj je obvestil o najdbi utopljenca orožnike in ti so potem telefonično obvestili žalujočo rodbino.

Po izvršitvi nekaterih formalnosti je mestni pogrebni zavod truplo Uroša Turka pogrebni avtomobilom prepeljal v mrtvašnico pri Sv. Krištofu, kjer so napravili primerno cvetjem in zelenjem okrašen mrtvaški oder.

Pogreb tragično preminulega akademika Uroša Turka se bo vršil jutri v petek popoldne ob pol 4. izpred mrtvašnice pri Sv. Krištofu.

Težko prizadeti rodbini naše iskren sožalje!

Zagrebske kavarne brez orkestrov

Po novem zakonu o zaščiti avtorskih prav so zaščiteni tudi glasbena dela in noben orkester ne sme igrati pod zaščito starih glasbenih komadov brez določene odškodnine. Za godbe v kavarnah, ki morajo igrati predvsem moderne komade, je postal položaj jako neprijeten, ker se gostilničarji in kavarnarji branijo plačevati novih pristojbin, na občinstvo pa stroške tudi ne morejo prevladati kar tako. Zagrebški kavarnarji so vsled tega neprilično sklenili, da bodo s 15. septembrom godbe v svojih lokalih sploh opustili.

Dnevne vesti

Kolo jahačev in vozačev »Prestolonaslednik Petar« v Ljubljani priredi velike konjake dirke v soboto 28. in v nedeljo 29. junija, vsakokrat ob 3 popoldne na vojaškem vežbališču pri Dev. Mar. v Polju. Prijavljeni so najboljši ameriški dirkači in galopni konji, kakor tudi konji domače rase. Stave na konje — totalizator. Sedeži 10 Din, stojišča 8 Din, za dijake, otroke in vojake 4 Din. Predprodaja vstopnic: Trafika Sever, Šelenburgova ul. in trafika Union, Miklošičeva cesta.

— **Odlikovanje starostar grofa Zamojskega.** Nj. Vel. kralj je sprejel v avdienci starostar poljskega Sokolstva grofa Adama Zamojskega. Grof Zamojski je ostal pri Nj. Vel. kralju Aleksandru pol ure v najprijetnejšem govoru in je bil ves navdušen, s kolikim znanjem in s kakšnimi simpatijami spremlja Nj. Vel. kralj delo Sokolstva.

— **Zakon o drž. prvobranilstvu.** Te dni se je v fin. ministrstvu pod predsedstvom pomočnika dr. Gospodnetića vršila konferenca z zastopniki državnega prvobranilstva z Splita, Zagreba, Ljubljane in Beograda. Razpravljalo se je o novem zakonu o državnem prvobranilstvu, ki se pripravlja. Ko bo zakon dovršen in bodo urejene še nekatere druge stvari, bo osnutek poslan v razpravo vrhovnemu zakonodajnemu vetu.

— **Natečaj za diplomatsko-konzularne pripravnike.** Ministrstvo za zunanje zadeve je azpisalo natečaj za diplomatsko-konzularne pripravnike. Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, ki so predpisani z uradnim zakonom, in ne smejo biti še stari 9 let. Imeti morajo diplomu pravne fakultete ali domače ali tuje univerze ali diplomu iz ržavne ali gospodarske vede s kake univerze, ki jo prizna beograjska univerza kot nakopravno. Kandidati morajo napraviti orehimni izpit po programu in na način, kakor ga predpiše zunanji minister s pravilnikom o sprejemanju uradnikov zunanjega ministrstva v službo.

— **Zaključek razstave »Človek — mati — de«.** V ponedeljek, dne 30. t. m. bo zadnji dan prta ta prezanimiva higijska razstava. Kdor osedaj ni imel prilike si ogledati in preštudirati izložbenega materiala, naj to stori še te dni. Razstava je nameščena v paviljonu »L« in odprta vsak dan od 9 do 12. ure in od 15. do 18. ure. V jeseni pa bo Higijski zavod razstavil na tem mestu II. del istoimenske razstave, ki bo o vsebini in tehnični opreči še bogatejša.

— **Zadruga Zveza v Celju se v petek 27. junija t. l. preseli iz Zaleca v Ljubljano k Zvezi slovenskih zadrug, Pražakova ulica št. 11.** Na preselitve opozarjamo vse prizadete zadruge, ki naj naslavljajo vse dopise na naslov Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani, tudi zaradi tega, ker se nahaja v Ljubljani neka druga Zveza z imenom »Zadruga Zveza«.

— **»Zveza organizacij občinskih uslužbencev« upokojencev Dravske banovine» ter »Zveza ruštev pokrajinskih občinskih uslužbencev bivših mariborskih in ljubljanskih oblasti« prirejata v 6. julija 1930 v Trbovljah svoji redni letni kupčiji. Seje bodo deloma v dvorani Društvenega doma v Trbovljah, deloma v posvetovalnici trboveljskega trškega načelnika. Na dnevnem redu so važne stanovske zadeve. Po zborovanju bo koncert pevskega društva mariborskih in ljubljanskih občinskih uslužbencev in kvarteta ljubljanske glasbene Matice. O poteku zborovanja bomo obirneje poročali.**

— **Na državnem osrednjem zavodu za žensko omatno obrt v Ljubljani, Turjaški trg 4/1 se vrši pisovanje gojenk in hospitantk od 30. junija o 1. julija 1930, vselej od 8—12. ure popoldne. Na zavodu se poučujejo sledeče tehnike: tekljane čipke, šivane čipke, belo in pisano ezeenje, toledo, file, biserna dela, konfekcioniranje in gobelin. Redne gojenke se sprejemajo o dopolnjenem 14. letu. Podrobnostne informacije na zavodu.**

— **Vpisovanje na Tehniški srednji šoli v Ljubljani se bo vršilo na vseh šolskih oddelkih — šele učetkom septembra.**

— **Jadranska železniška proga.** Delo pri gradnji jadranske železniške proge, ki pojde od Beograda preko Kragujevca, Kraljeva, Kosovske spešno nadaljujejo. Te dni je bil otvoren promet na delu proge do Kraljeva. Dovršujejo pa se že tudi dela na progi do Raške. Od Raške do Kosovske Mitrovice merijo teren, od Peči do Mitrovice, Podgorice in Cetinja na Kotor, se podgorice pa delajo načrte za predore.

— **Slovensko planinsko društvo v Ljubljani razganja, da je Aleksandrov dom pod Triglavom otvoren in oskrbovan.**

— **Kopalni vlak Ljubljana gl. kol.—Škofja Loka.** Pričenši od nedelje dne 29. junija t. l. dalje bo vozil na progi Ljubljana gl. kol.—Škofja Loka in obratno do prekliska kopalni vlak števil. 2-923. Odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 13. uri 10 minut, prihod v Škofjo Loko ob 14. uri 10 minut. Odhod iz Škofje Loke ob 18. uri 10 minut, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 18. uri 58 minut. Kopalni vlak bo vozil samo ob za kopanja ugodnem vremenu, kar bo vsakokrat na pogled — pri potniških — blagajnah razglašeno. Kopalne vlake velja 50% popust voznih cen skor pri izletniških vlakih.

— **Vreme.** Junjska vročina traja dalje. V pravski banovini je bilo včeraj deloma močno lažno. Vse je kazalo, da bo nastala nad ljubljansko okolico huda nevihta. Toda močan veter je pregnal oblake. Barometer je včeraj ob kazal: Ljubljana 760.8, Maribor 759.4, Zagreb 760.5, Beograd 760.5, Sarajevo 761.4, Split 761.5, ob 760.6, Vis 760.7. Termometer je včeraj ob

7. kazal: Ljubljana 18, Maribor 19, Zagreb 20, Beograd 24, Sarajevo 17, Split 24, Rab 23, Vis 21. Huda nevihta vlada sedaj v Beogradu. Včeraj v celi državi ni bilo dežja. Močno oblačno je bilo včeraj v Mariboru.

— **Suša pritiska.** Dočim vladajo po mnogih krajih Dravske banovine nevihte in neurja, je začela po drugih krajih pritiskati suša. Po nekaterih krajih že ni več tednov padlo niti kaplje dežja. Po suši so doslej zlasti prizadeti kraji okoli Velikih Lašč in Blok, kakor tudi Notranjska sploh. Na Krasu že primanjkuje vode. Tudi v zgornjem delu ljubljanske okolice je suša že precej občutna.

— **Kovačem za sekire in lopate!** Za tovarno v Srbiji se nujno rabijo kovači za sekire in lopate. Reflektanti naj se obrnejo na Javno borzo dela v Ljubljani.

Ljubljana

■ **Proslava Vidovega dne v Ljubljani:** Kraljevska banska uprava sporoča, da se vrši na Vidov dan 28. junija v stolnici ob 10. dopoldne rekvijem v spomin padlim borcem. Pravoslavna služba boja bo ob pol 9. na velikem vojaškem vežbališču. Sledila ji bo parada čet ljubljanske garnizije. V primeru slabega vremena bo pravoslavna služba boja v pravoslavni kapelici v vojašnici Vojvode Mišića. Evangeljska služba bo ob 10. v evangeljski cerkvi. Za časa rekvijema v stolnici morajo biti trgovine zaprte.

■ **Podoknica bivšemu županu ljubljanskega mesta g. Petru Graselliju.** Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske zapoje nočoj ob pol 21. uri na Mestnem trgu pred stanovanjem bivšega ljubljanskega župana g. Petra Grasellija podoknico v počastitev devetdesetletnice njegovega rojstva. G. Peter Graselli je edini še živeči član ustanovnega odbora »Glasbene Matice« ljubljanske, ki je pripravljala njeno ustanovitev leta 1872.

■ **Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani** zaključuje tekoče šolsko leto na Vidov dan (28. junija) ob 9. uri s slovesno službo božjo v nunški cerkvi in nato s razdelitvijo izpričeval. Ravnateljstvo opozarja, da mora vsaka učenka po ministrski naredbi (S. n. br. 16162 od 23. maja t. l.) vzeti (kupiti) tiskano letno Izvestje za ceno Din 20—, ki jih je izročiti razrednikom.

■ **Vpisovanje učencev novincev in onih, ki so že hodili v šolo, se vrši na »Grabnu« v nedeljo, t. j. 29. t. m. in v ponedeljek, t. j. 30. t. m., vselej v času od 9. do 12. dopoldne. Novinci naj prinesejo s seboj rojstni in krstni list, domovinski list in izpričevalo o cepljenju koz. Oni, ki so v šolo že hodili, naj prinesejo s seboj samo »Izkaz o šolskem napredku«. Zaradi formiranja razredov prosimo vlnudno roditelje, da ob zgoraj omenjenih dveh dnevih vpišejo zanesljivo vse otroke učence. Šol. uprav.**

■ **Vročina v Ljubljani.** Včeraj je bila v Ljubljani najvišja temperatura 28 C, a najnižja 15-8 C. Bilo je zelo soparno. Proti popoldneu se je močno zboljšalo. Vse je kazalo, da se bliža nevihta, toda črni oblaki so se raztepli.

■ **Aretacije.** Od srede do četrta opoldne je policija prišla in zaprla 7 oseb, med njimi 5 mladeničev zaradi razgrajanja in kaljenja nočnega mira. Ti razgrajali so potem noč prespali v aladnih zaporih. Dalje je bila aretirana neka mlada ženska zaradi tajne prostitucije in druga starejša zaradi beračenja.

■ **Polijske prijave.** Policijski upravi so bili včeraj prijavljeni naslednji delikti, odnosno dogodki: poškodba tuje lastnine, pasji ugriz, izgred na cesti, nedostojno vedenje napram stražniku samomoru, več kršitev navedbe o zapiranju trgovskih lokalov, prekršek avtopredpisov in 8 prekrškov cestnopolijskega reda.

■ **Kaj so Ljubljanci izgubili?** V prvi polovici junija je bilo policijski upravi prijavljenih 47 raznih izgubljenih predmetov večje ali manjše vrednosti. Zanimivo je, da Ljubljanci največ denarja izgube. In še kako lepe vsote! Nekdo je izgubil kar 1400 Din. Celotno je bilo denarja izgubljenega za 4060 Din. Ljubljanci ne pa so izgubile tudi več zlatnine in drugih dragocenosti.

■ **Kaj so Ljubljanci našli?** V času od 1. do 15. junija so policijski upravi prinesli poštene Ljubljanci 32 najdenih različnih predmetov. Zanimivo je, da so poštene Ljubljanci prine-

slili na policijo le 190-50 Din najdenega denarja. Največji znesek, ki je bil najden in izročen policiji, je bil bankovec za 100 Din. V železniških vagonih so našli 66 različnih predmetov, največ (13) dežnikov. Tudi 8 klobukov hrani železniški urad med najdenimi predmeti na glavnem kolodvoru.

Maribor

■ **Ban inž. Dušan Sernee v Mariboru.** V sredo z dopoldanskim vlakom se je pripeljal v Maribor ban g. inž. Dušan Sernee, katerega so na kolodvoru sprejeli zastopniki tukajšnjih oblasti. S kolodvora se je odpeljal v palačo okrožnega inspektorata, kjer je sprejel referente in voditelje uradov, na kar je šel v škofijsko palačo, kjer je pokropil truplo pok. stolnega prošta dr. Mateka in izrazil knezoškofu g. dr. Andreju Karlinu svoje sožalje. Popoldne se je gospod ban v spremstvu okrožnega inspektorja doktorja Schaubacha in banskega tajnika g. dr. Suše z avtomobilom odpeljal v okolico in posetil tudi Mariborski otok, kjer si je ogledal kopališke naprave. Zvečer je na okrožnem inspektoratu zopet sprejemal stranke. Iz Maribora se je odpeljal s ponočnim brzovlakom proti Ljubljani.

■ **Trgovine bodo na Vidov dan lahko ves dan odprte,** zaprte pa morajo biti med službo božjo v stolnici od 10 do pol 12. ure.

■ **Češka Sokolica v mariborski bolnici.** V četrtek je v vlak, ki je prispel kot tretji v Maribor, nenadoma postalo slabo neki češki Sokolici. Z avtom rešilne postaje je bila v nezavestnem stanju prepeljana v tukajšnjo bolnico, kjeru pa si je kmalu opomogla. Danes bo nadaljevala pot proti Beogradu.

■ **Češko letalo v Mariboru.** V sredo popoldne je radi pomanjkanja bencina pristalo na tezenskem letališču civilno češkoslovaško letalo, last aerokluba v Brnu, s katerim je potoval v Beograd znani češkoslovaški letalec inž. Dvořak. V Mariboru se je letalo mudilo 1.30 ure, nakar je spet nadaljevalo svojo pot preko Zagreba proti Beogradu. Proti večeru so letala preko Maribora 3 letala tvrdke Bat'a na beograjski vseskoljski zlet.

■ **Kresovi.** Tukajšnja podružnica CMD bo na večer pred praznikom slovanskih blagovestnikov 4. julija prižgala dva kresova, in sicer enega pri Sv. Urbanu, drugega pa na Stolnem (Meljskem) hribu. Obenem poziva tudi rodoljube ob meji, da prižgo kresove na Peči, Urški, Košenjaku, Kapi, Pankraciju, Kapli, Sv. Duhu, Sv. Križu, Mariji Snežni in Sv. Ani.

■ **Desetletnica društva »Obmejni zvon«.** V nedeljo 6. julija se bo vršila v St. Ilju v Slov. goricah slovesna proslava desete obletnice obstoja pevskega in kulturnega društva »Obmejni zvon«. Proslave se bo udeležilo tudi mariborsko pevsko društvo »Jadransko« in številno narodno občinstvo.

■ **Občni zbor moške podružnice Ciril-Metodove družbe.** V ponedeljek zvečer se je v Narodnem domu vršil dol. o obiskani občni zbor moške podružnice tukajšnje C. M. D. Poročilo o delovanju v preteklem poslovnem letu, ki je bilo precej živahno vzdolž vse severne meje, sta podala predsednik dr. Pavel Strmšek in tajnik Fran Cvetko, blaginjak dr. Lašič. Podružnica je imela 13.153-78 Din dohodkov in 8616 Din izdatkov, centrali v Ljubljano pa je poslala 6000 Din. Šolski nadzornik Ivan Tomažič je kot član glavnega odbora podal nekaj zanimivih podatkov o družbinem delovanju v splošnem. Pri volitvi je bil zopet izvoljen stari odbor s prof. dr. Strmškom kot predsednikom. Obenem se je osnoval poseben odbor, ki si je nadel nalogo organizirati kot protutež proti avstrijskim plebiscitnim proslavam, razredne manifestacije v Mariboru in po deželi. Splošno se je tudi konstatiralo, da zanimanje za družbo in njeno delovanje zopet raste.

■ **Šolsko vpisovanje.** Na drugi dekliški meščanski šoli šoli bo vpisovanje učenk na Vidov dan po maši ter 29. in 30. junija od 8. do 12. ure. Na deški meščanski šoli pa bo vpisovanje

učencev 28. po maši in 30. junija do 12. ure. Kandidatnje in kandidati za prvi razred modajo prinesiti s seboj vse potrebne dokumente.

■ **Meteor nad Mariborom.** V sredo ponoči okrog 21.15 je padel v smeri proti Kalvariji preko Maribora velik meteor, ki se je v zraku razletel in je bil slišati pok, kot da bi bila eksplodirala granata.

■ **Poskus samomora.** V torek je v stanovanju pri svoji teti izpila manjšo količino lizola 15-letna učenka meščanske šole Hermina Kele. Z rešilnim avtom so jo prepeljali v bolnico, kjer so ji izprali želodec in jo potem zopet poteti. Samomor je hotela izvršiti zaradi v družini in se je zaradi tega nedavno tudi preselila k svoji teti.

■ **Mirenski čevljarji med Bat'ovci.** Med namješčenimi Bat'ovih tovarn iz Zlina so se v četrtek peljali s posebnim vlakom skozi Maribor na beograjski sokolski zlet tudi Slovenci iz Mirna na Goriškem, ki so se po italijanski okupaciji preselili na Češkoslovaško. Zaposleni so kot čevljarji in se vsi pridno udeležujejo pri Sokolu

Novo mesto

■ **Osebnostna vest.** Bivša šentjernejska poštarica gđ. Albina Tavčarjeva, zadnji čas uradnica na novomeški pošti, je te dni stopila v pokoj in se vrnila na svoje posestvo v St. Jernej. Stanovske tovarišice in tovariši kot tudi meščanstvo jo ohranjajo v dobrem spominu kot prijetno družabnico in vestno ter uslužno uradnico.

■ **Staro Novo mesto izginja.** Seidlova hiša, ki je na Glavnem trgu doslej edina nosila leseno streho, isto izgubi in dobi novo streho iz opeke. Strešni stol je že zgrmel na trg.

■ **Kresni večer je tudi naši kotlini dal svojevrsten bajen pečat.** Povsod po vrhovih so plameli številni kresovi, največ jih je bilo po goricah, zaostajala pa tudi dolina ni. V obližju mesta je prasketala ogromna grmada kmetijske šole na Grmu, ki je že tradicionalna. Vse mesto se je zbralo okoli nje, vsele popevke in vriskanje pa se je še dolgo potem, ko so ugasili plameni, razlegalo v tiho poletno noč.

■ **Šentjernejska pogodbeniška pošta** se te dni preseli v nove, baš zanjo prirejene prostore v Majzljevi hiši na trgu nasproti sedanjemu lokalu.

■ **Vinogradnika.** V dr. Gregoričevem vinogradu v Mevcah nad Šmarjenskimi toplicami se bohoti ena trta z 92 grozdi. Tam okoli kaže trta sploh krasno.

■ **80 letnica je praznovala krepka in sveža gđ. Alojzija Gregorič,** sestra novomeškega srezkega sanitetnega referenta.

■ **Šmarješke toplice** so trenutno polne, prijave pa še vedno prihajajo. Tako je umel sedanji laštink, podjetni dr. Viktor Gregorič iz neznanega in le okoličnega poznane kopališča, urediti moderno letovišče, ki se letno veča in širi ter dobiva odličnejše goste. Med temi je letos omeniti ministra na razpoloženju g. Kristana in znano žensko prvoboriteljico g. Mašo Grmovo. Prošlo soboto s pohitilijo oprat zadnji šolski prah letošnji novomeški gimnazijski abiturijenti s prof. Kovačem. Razigrani abiturijenti so s svojim divnim petjem očarali vse goste.

■ **Nesreča.** Bajnofski hlapec, 21 letni Lojze Kossec, je šel v sredo v hosto po listje. Ko muhast konj ni hotel potegniti čez potno zasenko, ga je držal za uzdo, švrknil čez gobec. Konj se je močno otresel in pri tem z vprežnim drogom tako treščil hlapec po desni čeljusti in licu, da je bil v trenutku na tleh. Prepeljali so ga v bolnico v Kandijo.

■ **Pobalinstvo.** V torek so imeli v Dol. Straži poroko. Svate in goste je prevažal avto Martina Strumblija. Pa so se zmenili okoliški fantje, da svatom ponoči malo zagodejo. Pet jih je bilo, zavidljivih nagajivcev. Izruvali so še od Telove procesije ob cesti stoječe mlajčke, smreke in breze ter z njimi zabarikadirali cesto. Martin Strumbelj je bil pravočasno opozorjen in je šel sam razmetat drevesno barikado, da je mogel avto z gosti na njihove domove. Fantje pa se niso dali ugnati. Šli so malo niže na križišče ceste, kjer se odcepi pot v Valto vas in v Sotesko. Tam so nagromadeno ogromna skladišča lesa. Izbrali so najdaljši hlo in ga zavalili preko ceste ter skriti ča-

Brez posebnega obvestila.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, Vam vsem, ki ste ga poznali in radi imeli, javljamu potrti in obupani, da je dopad Bogu Vsegamogočnemu vzeti na nenadoma vso našo ljubezen, našo nado in naš ponos, vzornega sina, ljubečega brata, vnuka, nečaka in bratranca, našega ljubljenca

Uroša

služatelja kemijskega oddelka tehn. fakultete v Ljubljani.

Pogreb se vrši v petek, dne 27. junija t. l. ob pol 16. uri iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče pri Sv. križu.

Ljubljana, dne 26. junija 1930.

Direktor ing. Turk Jakob, oče; Marija roj. Bartl, mati. Srdan, bratec.

Rodbine: Turk, Bartl, Knavs, Žagar, Starin in Krajc

kali na užitek, kako se bodo veselili svatje krvavi pobirali med tramovjem in bo lepi avto le še kup zmečkane pločvine. Namera se jim k sreči ni obnesla. Šofer je bil pameten in trezen ter je na ovinku vozil počasi in previdno ter v svitu žarometov pravočasno opazil grožnjo nevarnosti. Svatje so zlezli z voza, odstranili zapreko in se celi in zdravi odpeljali domov. Od surove peletice so svatje enega spoznali, ki je bil pozneje aretiran. Izdal je še enega tovariša, drugih pa ni hotel. Opozoritev na krojaški in prikojevalni tečaj v Novem mestu. Krojaške mojstre novomeškega okoliša ponovno opozarjamo na prikojevalni tečaj, ki se vrši od 7. do 26. julija t. l. v Novem mestu. Prijave za tečaj, ki bo celodnevni, je poslati nemudoma Zavodu za pospeševanje obrti zbornice TOI v Ljubljani. Pristopnina za tečaj znaša 100 Din.

Slov. Bistrica

S črešnje je padel. Mali kovačev fantek iz Pretrža, ki je padel zadnjič v vodo in so ga fantje rešili, je imel zopet smolo. Spelzal je na domačo črešnjo, toda odlomila se je veja in fantek je strmoglavil iz pet metrov višine na tla in obležal nezavesten. Zdravnik je ugotovil lažje notranje poškodbe. Fantek je ostal v domači oskrbi.

Tatinska zalega ogroža našo okolico. Pred nekaj dnevi je prišel k nekemu posestniku v Slov. Bistrici tujec, ki se je izdal za vrvarkega pomočnika in prosil prenočišča, kar so mu rade volje dovolili. Zjutraj drugega gosta ni bilo nikjer več, a z njim sta šla tudi odeda in podglavnik.

Ljutomer

Svečana otvoritev modernega gasilskega doma. Ljutomersko gasilno društvo bo dovršilo ta mesec svoj novi gasilski dom, katerega je začelo graditi meseca septembra m. l. Zidariji so že zapustili zgradbo, mizarji, kleparji in slikarji pa opravljajo zadnja dela. Ta gasilski dom je stavba, kakršnih je le še malo te vrste v Jugoslaviji. V pritličju je velika garaža za brizgalno, avtomobile in drugo gasilsko orodje. V nadstropju pa na eni strani stanovanje, na drugi strani pa dvorana za seje in zborovanja. V sredi pročelja se dviga 23 m visoki zidani stolp, ki se bode uporabljal za sušenje cevi in za razgled. Stolp je pokrit z veliko betonsko ploščo obdano z lično ogrado in je oddaljen razgled na Mursko polje, Prekmurje in Medjimurje, na avstrijsko in ogrsko mejo. Slovensna otvoritev le impozantne gasilske stavbe se vrši v nedeljo dne 10. avgusta t. l., na kar vsa društva že sedaj opozarjamo.

Konec šolskega leta. Pouk na tukajšnji osnovni šoli se konča na Vidovdan dne 28. t. m. Cigani. Ze nekoliko dni hodijo po našem mestu skupine cigánov, ki razveseljuje veliko in malo prebivalstvo z dresiranimi medvedi in opicami, pri tem pa seveda tudi berajo. Tatvina koleša. Posestniku Antonu Rajhu iz Strojce vasi, ki je obenem sedlar in ima svojo delavnico v Ljutomeru, je neznan tat ukradel kolo iz veže sosednje hiše, kamor ga je g. Rajh navadno spravil. Čeprav so nekateri ljudje tatu videli, manjka za njim vsaka sled. Kolo je znamke Anker in ima tovarniško številko 186.712.

Ormož

Ormož, 24. t. m. Včeraj in v nedeljo je podil tukaj cigan z medvedom in izvajal z njim različne atrakcije v največje veselje naše mladine. Ko se je cigan včeraj napotil proti Ljutomeru, je na cesti v Pušencih srečal eno-vprežen voz z voznikom. Konj pa se je rjavega kosmatinca tako prestrašil, da je vrgel voznika raz voz. Voznik je padel z voza tako ne-črešno, da si je zlomil hrbtenico in je malo upanja, da bi ostal pri življenju.

Popravilo cerkve. Tukajšnji konkurenčni odbor je v ponedeljek ob navzočnosti zastopnika žezkega načelnika g. dr. Bratine in zastopnika »Nemškega viteškega reda«, ki ima patronat tukajšnje cerkve, komisijonelno pregledal cerkev, župnišče in gospodarsko poslopje. Na predlog g. župnika je odbor odobril renovacijo novega gospodarskega poslopja odnosno hlevov pri župnišču na drugo leto. Proračun te gradnje znaša ca. 90.000 Din. Ta vsota pa se bo pri gradnji za najmanj 30% zvišala, kakor je to že običajno. Od navedenega zneska plača eno tretjino patronat. Nekateri odborniki so mnenja, da bi moral patronat plačati vsaj polovico stroškov.

Pragersko

Pragersko raste. Dograjeni bosta kmalu vili g. Vezjaka in g. Hergana, kakor tudi hiši g. Strmška in g. Fludernika. Pragersko se je začelo razvijati iz povojnega mrtvila. V zadnjih dveh letih so sezidali okoli 10 hiš.

Vidov dan bo slavila pragerska šola ob sklepu šolskega leta z lepo naštudirano otroško igrice.

Čevljarsko obrt je dobil g. Rajtmajer Vili. Bil je precej časa pomočnik, zdaj pa ima svojo delavnico.

Domžale

Gostovanje v Domžalah. V sokolskem domu bo gostovala v nedeljo, dne 29. t. m. ob 20. uri dramska družina »Soča« s Strindbergovo tro-dejanko »Obec«.

Nad 80 domžalskih Sokolov in Sokolic je po-hitelo v Beograd na vsesokolski slet. Lepo je to število, vendar bi se podvojilo, ako bi člani ne bili vezani na službe, od katerih so odvisni.

Stavbno gibanje v Domžalah je letos izjemno živahno. Gradi se sedaj 19 novih stavb. Nekaj se jih bode pa še proti jeseni postavilo. Gosp. Praprotnik, trgovec s kolesi, motocikli in šivalnimi stroji, gradi lepo trgovsko hišo. Menda bo trgovski lokal največji in najlepši te stroke v Sloveniji. — Gosp. Janez Sribar je otvoril pretekli teden podružnico trgovine z motocikli, kolesi in potrebščinami v novozgrajenem lokalu, ki je prizidan k hiši splošno dobro znane gostilne Milke Slokarjeve. — Cerar Janko, posestnik in čevljarski mojster, je kupil hišo, v kateri se je svoječasno nahajala Schulverein-

ska šola od lastnikov tvrde Kurthaler & P. Ladstätter & sinovi, katero sedaj adaptira in prireja za stanovanje in za trgovino z us-njem in čevlji, ter sploh z vsemi čevljarskimi potrebščinami.

Komisijiski ogled. Dne 30. t. m. se bo vršil komisijiski ogled za vod velenjske elektrarne od postaje Črnuče proti Domžalam ob 7:30 uri. Zelo priporočljivo je, da si tega komisijiskega ogleda udeležijo vsi industrijski in obrtniki, ki imajo stroje na električni pogon.

Zobotehnik oziroma zobozdravnik zelo po-grešamo v Domžalah, čaka ga mnogo dela ter mu je obstoj popolnoma zagotovljen. Obljublja se že več mesecev, da pride, a ga še od niko-der ni.

Pogrešamo tudi moderno urejeno pralnico in likalnico spojeno s kopalščem. Tudi tej stroki bi bil obstoj zajamčen. Specijelno za to stroko bila bi v sredini Domžal stavbena par-cela po izjemno nizki ceni na razpolago.

Nesreče. Preteklo soboto se je zadušil 6 me-secev star otrok g. J. Rapeta. — V sredo se je pa pri kopanju zlomil nogi 11 letni sinko gospoda Mavkota.

Ribnica

Vpisovanje v tukajšnjo meščansko šolo je na praznik sv. Petra in Pavla 29. t. m. v ravnateljevi pisarni od 8.—12. ure dopoldne. Vstopajo v prvi razred lahko dečki in deklice, ki so dovršile z dobrim uspehom vsaj IV. razred osnovne šole, kar naj izkažejo z izpričevalom.

Kočevje

Ekskurzija zoološkega instituta iz Ljubljane. Pretekli ponedeljek je prispelo v Kočevje okrog 15 akademikov in akademičark, članov zoološkega instituta ljubljanske univerze. Njih namen je raziskovati favno v kočevski okolici, zlasti vodno in jamsko. Ekskurzijo vodi znani strokovnjak prof. dr. Jovan Hadži; poleg njega spremljajo dijake že docent dr. Roman Kenk, dr. Kušar in dr. Pehani iz Pluja. V Kočevju ostanejo do sobote, ko se odpeljejo nazaj v Ljubljano. Stanujejo in hranijo se v Dijaškem domu, ki jim je šel zelo na roko. Šef Auer-spergovega gozdnege urada inž. Stiglic jim je dal brezplačno na razpolago vodnika in voz. Do sedaj so si ogledali studene nad Mahov-nikom in znane jame v kočevskem hribovju. Naslednji dni bodo šli proti Zeljnam in do Kolpe. Z dosedanjimi rezultati so ekskurzisti zelo zadovoljni. Zelimo jim obilo sreče tudi v naprej!

Nesreča. Bivši kočevski župan g. Ivan No-vak, mizarski mojster, se je pretekli terek v svoji delavnici precej hudo ponesrečil. Pri cirkularju mu je namreč odtrgalo dva prsta, tretjega pa hudo poškodovale.

Nova stavba. Nova tekstilna (g. Horak) je pričela ob cesti, ki vodi v Mahovnik, graditi večjo stanovanjsko hišo za svoje delavce. V sled precejšnje stanovanjske krize pri nas je taka stavba zelo potrebna.

Poštni avto Mozelj—Koprivnik je pred ne-davnim izgubil svo svojo denarno in pisemsko pošto. Čeravno so jo takoj začeli iskati, je niso več našli. Kako je prišlo do izgube, še ni pojasnjeno.

Brežice

Poletna sezona. Letošnji vremenski bogovi so zelo naklonjeni kopalcem. V Krki kakor tudi v Savi kar mrgoli ljudi. Seveda vse sili v Krko, ki je bolj prikladna za kopanje. Žive duše skoro ni v nedeljo popoldne doma, vse se koplje in solni. Tudi mnogo tujcev, posebno Zagrebčanov, je videti ob nedeljah v našem mestu. Nekateri hite na 2 in pol ure oddalje-no Stojdrago, idiličen kraj v Gorjancih, ostali pa v Krko. Velika nadloga za naš kraj so brezobzirni avtomobilisti, ki dvigajo oblake prahu. Občina pa cest tudi škropiti ne da in je tudi na njej dosti krivde. Temu bi se dalo vendarle kako odpomoči.

Laško

Konec šolskega pouka. Na osnovni šoli se konča pouk na Vidov dan v soboto, dne 28. t. m. Ob 8. uri je šolska sv. maša, po maši pa običajna Vidovdanska proslava s petjem, dekla-macijami in telovadnimi nastopi. Vstop k pro-slavi prost, vse, posebno še starše, vljudno va-bi k proslavi šolsko upraviteljstvo.

Nagomet. V nedeljo 22. t. m. se je odigrala na tukajšnjem igrišču nogometna tekma Litija-Trbovlje z rezultatom 4 : 1 za Litijo. Pohvaliti moramo lepoto igre. Ves čas je bila stalno v premoči in napadu Litija.

Podružnica C. M. D. v Litiji je iz denarja, darovanega ob priliki društvenega izleta v Čr-ni potok, nakazala 9 najmarljiv-jšem učencem tukajšnje osnovne šole kot darilo hranilne knji-žice. V vsaki knjižici je vloženi 50 Din.

Pogreb. V torek, dne 24. t. m. so pokopali 88 letnega g. Pavla Kunstlerja, občeta litijskega lesnega industrijalca. Pokojni je umrl v Ljubljani, a bil je pripeljan na Savo pri Litiji. Pevsko društvo »Lipa« iz Litije mu je zapelo ob grobu ganljivo žalostno v slovo.

Trbovlje

Preureditev cementarne. Dela na preuredi-tvi tukajšnje cementarne se bližajo koncu ter prične začetkom julija obratovati. Prizidali so novo peč, tako da bo kapaciteta znatno dvig-njena. Cel obrat je temeljito mehaniziran, ka-kor n. pr. kurilna naprava, vračanje kamenja na drobilnik itd. Lansko leto je bil zgrajen tik za kolodvorom velik moderen bunker, ki je bil letos opremljen v notranjosti z vsemi potrebni-mi napravami za mehanično polnjenje vrec in odpremo v vagon. Iz cem-ntarne je napeljana v ta bunker dolga cev, po kateri piha kompri-miran zrak ves preducirani cement v ta bun-ker. Razen tega je montirana nova naprava »Oskie« za vsesavanje prahu, ki bo po mnenju strokovnjakov jaka dovolj, da obvaruje vsa okolico pred opranjenjem s cementnim prahom. Radi razširjenja cementarne so morali povečati tudi končno postajo žične železnice na Voda-

za 4 sipalne drče. Ta žična železnica oskrbuje dovoz kamenja iz kamnoloma v Kleku do rud-niške glavne železnice, po kateri potem pre-važajo kamenje v cementarno.

Društvo rudniških nameščencev ima drevi ob 17. uri prvič v svojih novih lokalih v rud-niški restavraciji člansko zborovanje. Da pri-dejo ti udobni prostori čim bolj do veljave, je krajevni odbor sklenil, da se vrši počenši z junijem vsak mesec članski sestanek, kjer bo članstvu omogočeno pogovoriti se o vseh sta-novskih zadevah. Skušali bodo ustanoviti tudi pevski in godbeni odsek.

Prah. Gotovo ni kmalu kraja, ki bi v po-letnih mesecih vsled cestnega prahu toliko tr-pel, kakor ravno Trbovlje. Neštevilna vozila vzdigujejo oblake prahu, ki dušijo pasante. Največ trpijo stanovalci ob edini in zelo pro-metni glavni cesti: okna in vrata morajo biti vedno tesno zaprta. Da prenašajo oblaki prahu tudi bolezenske kali, je znano in dolžnost ob-čine bi bila temu zlu v prvi vrsti odpomoči. Škropljenje, ki ga preskrbuje občina, ne od-govarja svojim namenom, ker sta organiza-cija, kakor tudi naprava nezadostni. Na raz-polago sta nam elektrika in voda v potoku in mislimo, da bi se s temi pripomočki že moglo ustvariti napravo, ki bi zahtevam po-vsem odgovarjala.

Kako ravnati z jecači in gluhonemci

V zalogi »Higijenskog zavoda« sa »Kolo-m narodnog zdravlja u Zagrebu« sta knji-žici »Čitanje govora s ustiju« in »Mu-canje«. Obe deli je treba prav toplo po-zdraviti, saj sta nekak začetek take litera-ture v naši domovini in sicer prav lep za-četek, ki nam more biti le v čast.

Prvo delo je važno za gluhonemce in njih svojece ter za vse tiste, ki jim je do tega, da se seznanijo z bistvom dojemanja gla-sovnega govora z ust z vidom, ali kakor se strokovno izražamo z ogledovanjem (vi-zuelnim čitanjem) žive besede. Drugo delo je napisano za jecače. — Ker zna avtor ubirati strune lepe svoje materinščine na prav preprost način ali z drugo besedo po-vedano, ker je sicer znanstvena tvarina ob-delana in napisana tako poljudno, da jo more s pridom proučevati in proučiti nele izobraženec, ampak tudi preprost človek, priporočam spis vsakomur, ki ga zanima snov, bodisi da je tako ali drugače pri-zadet al ipa da se hoče seznaniti z vse-bino, da bo mogel sam svetovati ali tudi pomagati. Nič ne de, če knjižici nista napisani v slovenskem jeziku, saj razu-memo skoraj vsi lepi bratski jezik in to je glavno. — Obe knjižici je spisal tudi preko mej naše širne domovine znani pisatelj g. Jos. Medved, bivši ravnatelj zagrebske gluhonemnice. Toliko idealov kot jih ima ta plemenita duša, ki si niti na večer svo-jega izredno plodnega življenja ne da po-koja, toliko goreče ljubezni do mladine, kot je ima ta vlezaslužni mož, nima zlepa kdo drugi. Ker sta knjižici poceni (po 15 Din), si ju more omisliti vsakdo. Zlasti so dolžne vse šole brez izjeme in šolske knjižnice, da si nabavijo obe knjižici. Na šolah vseh kategorij je dobiti mladino z govornimi napakami, zategadelj mora vsak pedagog vedeti, kako je ravnati s tako mladino, zlasti z jecači, in kako je obče-vati z gluhonemi, ki so se naučili glasov-nega govora v šoli. Znano je, da se po-sebno jecanje v šolah prej slabša ko zbolj-šuje in to po nemali krivdi učiteljev in profesorjev, ki greše radi nepoznanja bistva govorne napake, kadarkoli pri-dejo v dotik z jecačem. Zahteva, da vsak pedagog pozna kolikor toliko govorne mo-tivne, je upravičena.

Prav posebe pa polagam na srce odra-

slim jecačem, naj sežejo po delu »Mucanje« (jecanje), kjer dobe potrebna navodila za odpravo govornega nedostatka in novega poguma za trdo življenje. Tem bo knjiga delila blagoslov!

Obe deli so ocenili strokovnjaki kot iz-borni, med ocenjevalci je tudi več vseučil-liških profesorjev. Knjižici sta torej prav dobri in vredni, da ju čitamo in ne pu-stimo ležati v predalih založništva.

Z odlokom prosvetnega ministrstva z dne 9. aprila 1930., šte. 13.205 sta obe knjižici priporočeni za nabavo šolskim knjižnicam osnovnih, meščanskih, strokov-nih učiteljskih in srednjih šol.

Grm Fr., ravnatelj gluhonemnice v Ljubljani.

Čevljar Bunček pred sodniki

Pred sodnike malega senata ljubljanskega deželnega sodišča je pohlevno, s klo-bukom v roki stopil čevljar Bunček, ki je doma tam nekje okoli divnega Kamnika. Predsednik ga je začel najprej spraševati predpisane formalnosti. Čevljar Boštjan je tiho in boječe odgovarjal.

— Tudi nekaj premoženja imate! je pri-stavil predsednik.

— »Imam no, tako eno posestvice« je odvrnil Boštjan.

— Koliko je vredno? Ali je vredno 20.000 dinarjev?

— Gospod, pa je več. Tako-le 40.000 di-narjev.

Državni tožilec je prečital obtožnico, ki dolži čevljara Boštjana, da je 5. maja letos posestniku Janezu Selanu, ko je bil z dru-žino na polju, iz zaklenjene hiše odnesel en bankovec za 1000 Din. Zakrivil je s tem zločinstvo tatvine po §§ 314 in 316/1 kaz-zak. Čevljar Bunček je namreč omenjenega dne prišel nekoliko vinjen do Selanove hiše. Ta je bila zaklenjena. Nikogar ni bilo doma. Boštjan je vedel, kam devljejo do-mači ključ vežnih vrat. Segel je po njem ter vrata odprl. Nato je v sobi iz nezakle-njene omare vzel samo enega jurja, čeprav je imel Selan v omari spravljanih 13 jur-jev. Boštjan je nato v neki gostilni izme-njal bankovec in začel popivati. Pil je žganje na »vse vižec«. Prvotno so tatvine obdolžili domačo dekle, a pozneje so orož-niki Boštjana prijeli, ki je po kratkem za-nikanju tatvino skesano vendar priznal.

— Ali je res, kar pravi obtožnica? je vprašal predsednik.

— Prav je tako! Vse je res! je odvrnil Boštjan. Ni bilo drugače. V težki stiski sem bil!

— Cel teden ste pili. To so bile tiste stiske, je predsednik prekinil Boštjana, ki je od jurja prav veliko zapravlil. Pri njem so našli le 180 Din. Pozneje je Selanu vrnil še 720 in pred razpravo 100 Din.

Po končanem dokaznem postopanju je predsednik vprašal Boštjana:

— Ali imate še kaj pripomniti?

— Prosim, visoko sodišče, milost. Nikdar še nisem bil kaznovan.

— Ali se boste pobiljšali?

— Nikoli, nikoli več ne bom kradel. Ka-ko me je skrbelo.

Čevljar Boštjan je bil obsojen le na en mesec strogega zapor, ker je sodišče po-rabilo izredno milost ter je najprej za take hude tatvine določeno kazen robije spe-menilo v strogi zapor. Obenem je bil Boštjan obsojen v izgubo častnih pravic na 1 leto.

Ivan Petrič, nadučitelj v p. naznanja v svojem imenu in A imenu hčera Ide, Vere, Berte in zetov Bolhar-ja in Certnik-a prežalostno vest, da je nadvse ljubljena so-proga. mati in tašča, gospa

Ida Petrič roj. pl. Chinny

dne 25. junija ob 10. uri zvečer, previdena s svetimi za-kramenti v 60. letu Bogu vdano umrla.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, 28. junija ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice v Ljubljani k sv. Križu.

Ljubljana, Celje, Maribor, dne 26. junija 1930.

Oslak Ferdinand:

Naselitvene in delavske razmere v Južni Ameriki

(Nadaljevanje.)

Naseljenci, ki prihajajo v Južno Ameriko za svojci, se seveda oglašijo pri njih, ki jim za prvi čas dajo hrano in prenočišče, pa že v lastnem interesu poskrbe, da dobi mnogo krat ne ljubi gostje delo. Težko pa tistim, ki nimajo nobenih svojcev. Tem kruhoborcem ne preostane drugega, nego državna posredovalnica. Posredovanje je brezplačno. Posredovalnica pa preskrbi ljudem le takšna dela, ki jih naseljenec najraje ne bi sprejel. Delodajalci si poiščejo delovnih moči baš pri teh posredovalnicah, ker vedo, da bodo dobili tam ljudi, ki ne poznajo razmer in ki morajo sprejeti vsako delo. Te nesrečneže čaka nečloveško delo, samo najtežje delo, ki ga nihče ne mara: izkopavanje namakalnih naprav, rečnih pristanišč, krčenje šum in poleg vsega tega so ti ljudje še najbolj slabo plačani. In dasi ljudje vedo, da so takšna dela najslabša, je njihovo povpraševanje po delu vse večje, nego povpraševanje po delavcih. Če rabi n. pr. en estancijero v provinci Chako ali Tucuman za gozdna dela 100 mož, piše ali telefonira posredovalnici priseljeniškega urada v Buenos Aires in 5 minut po objavi razpisanega dela se bo najmanj 300 mož navalilo v uradne prostore, da dobi to delo. Do 3000 oseb čaka pred temi uradi dela dan za dnem.

Boljše delo in večji zaslužek običajno posredujejo zasebne posredovalnice, ki pa zahtevajo drago plačilo. Marsikateri neizkušeni priseljenec plača svoje zadnje denarje, dobi pa le malovredno delo in zaslužek, saj so agencije skoraj vse v rokah prebrisanih židov. Marsikdaj se zgodi, da pridejo ljudje s priporočilom, pa šele na licu mesta uvidijo, da so bili osleparjeni, ker so bili naslovi posestnikov, trgovcev in industrijev na njihovih pismih izmišljeni. V vsej Južni Ameriki ni dobiti stalnega dela. Če rabi n. pr. veleposestnik 200 delavcev za setev, je prav gotovo, da se bodo ljudje, po končanem delu odpušeni, z vrečami in odevami, puškami in revolverji selili dalje s trebukom za kruhom. Dela ob setvi in žetvi res nekoliko omilijo brezposelnost, kakšna pa je ta zaposlitev sama na sebi, je poglavje zase. Ker sta setev in žetev sezonska posla, se selijo spomladi in jeseni tisoči delavcev od severa proti jugu, od posestva do posestva, ker se pač žetev in setev pričeta v severnih vročih krajih prej, nego v južnih. Ljudje beračijo medpotoma in prenočujejo pod milim nebom.

Najti industrijsko delo je novodošlemu »zelencu« skoro nemogoče. Kdor ne obvlada španščine in ne pozna vseh spletk in težav, lahko mesece in mesece zaman oblega klavnice, tovarne za sladkor itd. in ne bo prišel do dela. Konkurenčni boj za tovarniško delo med domačimi in priseljenimi delavci je tako oster, da bi naš človek prej postal lastnik kakor pa nameščeneec industrijskega podjetja. Kot primer naj navedem tvrdko »Frigorifica Anglo« v nekem predmestju Buenos-Airesa. Ta velika klavnica in tovarna za predelavo me-

sa, za izdelovanje konserv in mesnega soka zaposluje več tisoč delavcev. Pri takšni masi delavnih moči so spremembe, odpustitve iz službe, izstopi in sprejemi povsem navadni pojavi. Kako se sprejemajo in vračajo težaki, sem videl na lastne oči. Ljudje se sprejemajo dvakrat na dan. Ze po dve uri pred prihodom sprejemne komisije se nabere pred tovarno 500 do 600 ljudi, ki jih orožniki uredijo v dve vrsti, da se ne nakopičijo pred upravnimi pisarnami. Člani komisije pregledajo čakajoče ljudi, ko da bi bili v vojaški paradi. Tu pa tam kdo izmed njih namigne in pokliče koga iz vrste. Tovarniški zdravnik ga takoj pregleda in pošlje na delo. Na tak način pridejo dnevno dvakrat po tri do štiri dvanajstotice ljudi do dela. Ko je tega pregledovanja konec, odpodi policija nesrečnike, ki so po cele ure prestali pred tovarniškimi vrati, da si pribore zaslužka. Kot pri tem, tako je tudi pri ostalih industrijskih podjetjih. Kdor ne pozna katerega izmed tovarniških vodij ali kdor nima denarja, da bi mu ob takih prilikah stekel izpod palca, in kdor ne pozna jezika, ne bo videl tovarne od znotraj.

V industrijskih podjetjih traja delo po 8 ur na dan. To je za delavca velika ugodnost. In radi tega in spričo drugih okoliščin se vse tre za industrijskim delom. Mezde so po večini akordne ali mesečne. Hlapci, dninarji, pomožni delavci, takozvani pejeni, zaslužijo v industrijskih podjetjih po 4 do 6 pesov na dan, to je 2—3 ameriške dolare. Na polju pa je treba delati 14—16 ur na dan in za to delo dobi človek 6 do 8 pesov. Kjer dobi delavec od delodajalca tudi hrano, znaša njegova dnevna plača 250—3 pese. Kvalificirani delavci se honorirajo navažno s 3—10 pesov dnevno brez hrane, s 3—7 pesov s hrano. Hrana v Južni Ameriki stane človeka 250—3 pese na dan, pa brez pijače. Pomožni industrijski delavci stanujejo običajno v večji družbi tovarišev v 1—2 predmestni hiši, ki si jo morajo tudi sami opremiti. Ljudje si sami kuhajo, perejo itd. Stanovanja s pohištvom so za pejonske plače nedosežna. Boljše se v tem pogledu godi izučnemu delavcu. Zal pa je takšnih iz naših krajev bore malo. Socialno skrbstvo je v slabše obljubljenih pokrajinah, rekel bi, neizvedljivo. Velik dotok cenjenih delavcev in velika zaščita interesov državnega in privatnega kapitala spravlja vsakega delavca v neprestan boj še za tisto težko, začasno in slabo plačano delo, ki ga sploh ima.

Najtežje in najbolj bedno življenje čaka v Ameriki priseljenca-intelektualca, ki prihaja brez denarja iskat sreče. Jezika, razmer in ročnega dela nenavajeni ljudje propadajo na vseh koncih in krajih. Italija je menda v tem pogledu kljub sorodnosti obeh jezikov najbolj prizadeta. Redki so oni, ki si po več letih truda opomorejo. Takrat se seveda ne posvetijo več svojemu stanovskemu poklicu, marveč kvečjemu še trgovskim spekulacijam, ki več obetajo in jim bolje poplačajo prebita trpljenje.

Prisilno delo

Na letošnjem zasedanju Mednarodne konference dela je bila sprejeta za majhno večino tudi resolucija o odpravi prisilnega dela. Po teku prehodne dobe, ki je bila določena na pet let, bodo vse države, ki ratificirajo odnosno konvencijo, odpravile prisilno delo vseh vrst in ga na svojem ozemlju prepovedale.

Inamo zanimiv primer prisilnega dela, ki bi spadal pod določbo nameravane konvencije, in sicer rečimo prisilnega dela na Bolgarskem. Prisilno delo v Bolgariji je urejeno na čisto vojaški način in datira še iz dobe Stambolijskega ter je menda edina uredba, ki so jo prevzeli bolgarski revolucionarji iz leta 1923. od prejšnje vlade.

Ko postane Bolgar dvajset let star, je po zakonu podvržen delovni obveznosti, kakor so podvrženi po drugih državah mladeniči v tej dobi vojaški obveznosti. Tak delovni obvezanec mora služiti v kaki delovni četi osem mesecev. Po vpoklicu pa se ne uporabi takoj za delo, temveč ga učijo najprej par tednov vojaške discipline, da ga šele potem vstrijijo v delovno četo.

Take delovne čete se uporabljajo za dela vseh vrst, večinoma pa za dela na cestah, dalje na železnica, po pristaniščih itd. So tudi drvarske, zidarske, opekarske, krojaške, čevlarske čete.

Od delovne obveznosti se obveznik lahko odkupi s plačilom določenega davka. To delajo mnogi in tako se vpokliče vsako leto le kakih 18—20.000 delovnih rekrutov namesto 50.000, kolikor je predvidenih. Vsi oni, ki niso služili v »delovni armadi«, pa tvorijo po zakonu delovno rezervo ter se v slučaju sile vedno lahko vpokličejo »pod delo«. Te rezerve so na razpolago običnim upravam ter jih smejo uporabljati župani po svoji uvidevnosti. Ob času velikega potresa pred dvema letoma je bil odrejen tak splošen vpoklic delovnih rezerv.

»Delovni rezervisti« se smejo vpoklicati vsako leto za dobo desetih dni.

Država ima seveda od prisilnega dela ogromne koristi, a stroškov za vzdrževanje vpoklicanih »trudovakov«, kot se imenujejo, nima nikakih, ker ji donosa odkupnina zelo velike vsote, na katerih prihrani kako polovico.

Ljudstvo pa smatra te »trudovake« za pravo nadomestilo nekdanjih vojakov, ki jih Bolgarija po vojni ne sme več rekrutovati, temveč ima pravico le do vzdrževanja male armade poklicnih vojakov-prostovoljcev. Da jih smatra narod za prave vojake, dokazuje že zanimivo dejstvo, da obratujejo bolgarska dekleta mnogo bolj onega fanta, ki je bil trudavak, in da ima kot nekdanji pravi vojak tudi kot ženin več šans nego oni, ki je bil spoznan pri naboru za nesposobnega za »trudovaško« službo.

Kojac, znani olimpijski zmagovalci je preplaval v Newhavenu v New Yorku 220 jardov v času 2,32,2, s čemur je potolkel svoj lastni svetovni rekord.

S praške razstave kaktusov.

Papež Pij XI. obolel

Papež Pij XI. je znova obolel na stari svoji bolezni, tako da mu je zdravnik odločno odsvetoval vsako napornejše delo. V nedeljo se je zdravstveno stanje papeževo precej poslabšalo, tako da vatikanski krogi prav s skrbjo zasledujejo dnevna poročila zdravnikov o papeževem zdravstvenem stanju.

Prva izposojevalnica knjig

Izposojanje knjig je mnogo starejše kakor mi navadno mislimo. Prvo izposojevalnico knjig omenja že sv. Hieronim, ki poroča o duhovniku Pamfiliju, ki je umrl leta 309. mučeniške smrti. Pamfilij si je za razširjanje kristjanstva pridobil velike zasluge s tem, da je zbral nad 30.000 pobožnih knjig in spisov in jih izposojal onim, ki so znali brati. O ustanovi izposojanja knjig potem nekaj stoletij nič ne vemo. Šele leta 1332. poročajo, da so bogati Parižani tako zelo iskali z roko pisane knjige, da so se trgovci odločili, da jih bodo izposojali. V Angliji je ustanovil prvo izposojevalnico knjig kralj Henrik IV. Ta je dal zgraditi za dijake v Oxfordu posebno knjižnico, kjer so si izposojali knjige sprva le dijaki, potem pa tudi drugi ljudje. Tudi Dunaj je dobil prvo izposojevalnico knjig šele v srednjem veku.

P. Selver, znameniti angleški pesnik, romani-piseec in dramatik, ki je prispel te dni v Prago in obišče najbrže tudi Jugoslavijo. Selver se je proslavil tudi s svojimi prevodi iz češčine na angleški jezik.

Iz zgodovine železniškega jedilnega lista

Pred petdesetimi leti še ni bilo jedilnih vozov pri železnici. Če se je tedaj kdo hotel odpraviti na daljšo pot po železnici, je moral sam skrbeti, da ni stradal, ne žeje trpel. Se celo na postajah se nihče ni domislil, da je morda v vlakih človek, ki bi se ne branil vrčka piva ali kosa mesa.

Nekoga pa je le morala srečati pamet in ta je bil Žid. Imel je svojo krčmo v Frankfurtu ob Mainu. Oglasil se je pri železniški upravi in ta mu je odstopila star voz. Mož je postavil vanj nekaj miz, nekaj stolov in gostov mu ni zmanjkalo. Kmalu je rabil drugi voz. Železniška uprava mu je stavila na razpolago tovarnen voz. Kuhinjo si je v njem uredil.

Proga Berlin—Frankfurt je postala imenitna zaradi tistih dveh starih polomljenih vozov, ki je bilo nekaj miz in nekaj stolov v njih. Kmalu so se takšni vozovi pojavili tudi na drugih progah.

Danes skrbi za lačne želodce in uhajajoče duše in lajša mošnjičke železniških potnikov posebna družba. 50.000 kosil proda vsak dan. Pa ni za vsakega taka-le reč. Navaden zemljan si bo moral pač še dolgo nositi svoj kos kruha za seboj ali pa stiskati od luknje do luknje svoj pas,

Sport

ROMUNSKI KRALJ — ČASTNI PREDSEDNIK B. S. K.

Beograjsko »Vreme« priobčuje: Prvak Beograda BSK je izvolil leta 1923. za svojega častnega predsednika tedanjega romunskega prestolonaslednika, sedanjega kralja Karla, hoteč s tem počastiti njegov veliki sportni duh in zasluge v razvoju sporta.

Ob priliki takratnega gostovanja BSK v Bukarešti, je prestolonaslednik Karel pogostil funkcijonarje in igralce BSK ter se je živo zanimal za njihovo delo in perspektive v domovini. Ob slovesu jim je izročil svojo veliko fotografijo z lastnoročnim podpisom.

Kralj Karel je znan kot navdušen pristaša sporta, posebno se zanima za tenis in nogomet. Redno je obiskoval mednarodne in prvenstvene tekme v Budimpešti in v inozemstvu ter se je prav rad pomešal in razgovarjal z igralci.

Ob priliki proglasitve za romunskega kralja, je uprava BSK poslala svojemu častnemu predstniku. Kralj Karel se je takoj zahvalil z brzo-sedniku, kralju Karlu, brzojavno pozdravno čestitko naslednje vsebine:

G. dr. Živkoviću, predsedniku Beogradskega sportnega kluba, Beograd. — Njegovo Veličanstvo se zahvaljuje na izraženih dobrih željah. — K. Dimitresku, osebni tajnik Nj. V. kralja Karla.

Kraljevo. Ibar : BAC (Dunaj) 2 : 1 (0 : 1).

Praga. Ferencvaros : Viktorija Žižkov, Teplí-Nove propozicije tekem za državno prvenstvo. tzer F. K. komb. 3 : 2 (2 : 2).

JNS je izdelal nove propozicije tekmovanja za državno prvenstvo. Tekmovanje se prične dne 7. septembra in konča 9. novembra.

7. septembra : zmagovalci Jugoslavija : Bačka proti BSK ; zmagovalci Concordia : Ilirija proti zmagovalcu Hašk : Slavija Osijek ; Hajduk : Slavija Sarajevo.

14. septembra : zmagovalci Concordia : Ilirija proti zmagovalcu Jugoslavija : Bačka ; BSK : Slavija Sar. ; Hajduk proti zmagovalcu Hašk : Slavija Os.

21. septembra : zmagovalci Jugoslavija : Bačka proti Slaviji Sar. ; zmagovalci Hašk : Slavija Os. proti BSK ; Hajduk proti zmagovalcu Concordia : Ilirija.

28. septembra : zmagovalci Hašk : Slavija Os. proti zmagovalcu Jugoslavija : Bačka ; BSK : Hajduk ; Slavija Sar. proti zmagovalcu Concordia : Ilirija.

5. oktobra : Slavija Sar. proti zmagovalcu Hašk : Slavija Os. ; BSK proti zmagovalcu Concordia : Ilirija ; Hajduk proti zmagovalcu Jugoslavija : Bačka.

Revanzne tekme se vrše z istim rasporedom 12., 19., 26. oktobra in 2. ter 9. novembra. V prvem kolu se vrše tekme v mestu in na igrišču prvoimenovanega protivnika, v revančnih tekmah pa obratno.

SILOVAN (DUNAJ) : ILIRIJA. v Soboto in nedeljo ob 18. uri.

Jutri se vrši prvo srečanje dunajskih profesionalcev Slovana z našim prvakom Ilirijo. Gosti nastopijo v svoji najmočnejši postavi s katero so dosegli proti Rapidu rezultat 3 : 3. Moštvo se glasi : Steindl—Jellinek, Kurka—Pröhm, Keckeis, Radaković—Henel, Ružička, Janoušek, Schery, Reiter.

Dunajski »Sporttagblatt« poroča o tekmi z Rapidom : »Slovan je že od nekdaj znan kot izvrstno kombinatorsko moštvo, kjer so vsi igralci dobri tehničarji. Najboljši del moštva je napad, posebno desna stran. Izvrsten je vodja napada Janoušek. V krilski vrsti je treba omeniti izdržljivega Radakovića, dočim obrambna dvojica že v prvi minuti vsak poizkus razvoja nasprotnega napada. Neodločen rezultat je bil več kot zaslužen.«

Nasprotnik Ilirije je torej tehnično dobro podkovan in mu bo prišla Ilirija do živega samo s hitrostjo in dobrim startom.

Sportni klub »Disk« v Domžalah je prešel v livo delati. Odbor, čigar predsednik je gospod popolnoma druge roke. Sedaj je začel prav mar-Janez Vrečar, je preskrbel krasno igrišče, na katero smo lahko ponosni.

MEDMESTNA TEKMA MARIBOR : CELJE.

V nedeljo se vrši v Celju medmestna tekma reprezentanc Maribora in Celja. Prestiž Maribora bodo branili sledeči igralci : Koren II., Domicej, Koren I., (Vsi I. S. S. K. Maribor), Ronjak, Frangeš, Bauer, Konrad (vsi S. K. Železničar), Najžer, Privršek, Bertonec in Staro (vsi I. S. S. K. Maribor). Imena igralcev jamčijo za dober sport. Obrambni trio Koren II.—Domicej—Koren I. je skorajda neprekošnjiv. Elito reprezentance tvori napadalni trio Najžer—Privršek—Bertonec, ki je znan kot eden najboljših v Sloveniji. Postava Celjanov nam ni znana. — Z mariborsko reprezentanco pride v Celje tudi štab »navijačev«, ki bodo navduševali svoje ljubljence.

Tekma bo vsekakor zanimiva ter bo nudila redke sportni užitek.

IV. KOLO MEDNARODNIH ROKOBORB V MARIBORU.

Janež (Jugoslavija) : Bosnič (Jugoslavija). Janež je igranje položil Bosniča v 7. minuti na hrbet. Bosnič je svojemu rojaku čestital in ga poljubil.

Belič (Bolgarska) : Weisz (Madžarska). Po 25 minutah nezanimive borbe je bila borba proglašena za neodločeno.

Bognar (Madžarska) : Jandera (Čehoslovaška). Po 37. minutah je zmagal Bognar, kar je izzvalo pri gledalcih večinutno ploskanje.

GRKI ODPOVEDALI NOGOMETNO TEKMO V SOFIJI

Sofija, 26. junija. AA. V tukajšnjih sportnih krogih so zvedeli, da so Grki iznenada odpovedali mednarodno nogometno tekmo, ki bi jo morali odigrati v nedeljo 29. t. m. v Sofiji. Po dosedanjih informacijah opravičujejo Grki svojo odpoved z neurejenimi razmerami v odboru za balkanski pokal. Odpoved tik pred tekmo je napravila v bolgarskih sportnih krogih mučen vtis. Bolgari so po odpovedni tekme za balkanski pokal ponudili Grkom, naj odigrajo prijateljsko tekmo, a tudi to tekmo so Grki odklonili.

Uspešno delovanje Poštne hranilnice

/sola ... na ... ča.

Vzpono s pristopanjem novih vlagateljev raste t. v. v. vlog pri Poštni hranilnici. Vloženi je bilo koncem leta 1926 Din 8, 45.168,00

» » 1927 » 23.017.419,65
» » 1928 » 36.392.383,74
» » 1929 » 106.625.242,54

v juniju » 1930 » 152.000.000,—
Zlasti v zadnjem času je opaziti močan porast vlog: vsak mesec se vloge povečajo za 7 do 8 milijonov dinarjev.

Vendar je Poštna hranilnica še dalje ostala pri svoji prvotni nalogi, da kol splošna narodna hranilnica zbira majhne narodne prihranke. Zaraditega znaša povprečna višina ene vloge ca. 1500 dinarjev in prevladujejo v veliki večini mali vlagatelji:

47.006	vlagatelj do	100 Din
33.501	» »	1.000 »
12.796	» »	5.000 »
5.118	» »	25.000 »
620	» »	50.000 »
110	» »	100.000 »
134	» »	250.000 »
10	» »	500.000 »
2	» »	1.000.000 »
3	» »	nad 1.000.000 »

Napredek v Južni Srbiji.

Lahko se trdi, da so hranilne knjižice enako priljubljene v vseh pokrajinah naše države, toda najvažnejši so uspehi, ki so doseženi v onih krajih, kjer doslej sploh ni bila navada, da bi se denar vlagal v denarne zavode. Tukaj se v polni meri pokaže, kako važno vlogo igra Poštna hranilnica v razvoju narodnega varčevanja. Zlasti postaja Poštna hranilnica v Južni Srbiji vsak dan bolj popularna, kar se vidi tudi iz števila hranilnih knjižic, ki so bile izdane letos v prvem polletju:

Skopje	950
Uroševac	450
Priština	500
Peč	1.050
Bitolj	2.325

hranilnih knjižic.
Ne sme se pozabiti, da to obsežno delo predstavlja za naše pošte povsem novo

vrsto poslovanja; pošte v naši kraljevini so postale neka vrsta podružnic splošne narodne hranilnice. V razmeroma zelo kratkem času so poštni uslužbenci popolnoma označili hranil službo in jo vrše v zado oljstvo publike.

Izseljenske vloge

Ko je upra Poštne hranilnice izvršila organizacijo poštne-hranilne službe v kraljevini Jugoslaviji, je posvelila največjo pažnjo vprašanjem izseljenskih vlog. Poštom poštnih uprav in prvotnih bank so bile sklenjene zveze z vsemi državami sveta, tako da lahko naši izseljenci pošiljajo denar Poštni hranilnici kratkim potom in v olajšanem postopku. Pri tem imajo minimalne stroške, zagotovljen jim je ugoden tečaj pri izmenjavi tuje valute in kar je najvažnejše, za izseljenske vloge jamči država.

Obrestna mera je tudi ugodna: 6% na leto za vloge do 250.000 dinarjev.

Uprava Poštne hranilnice je v vseh državah, kjer žive naši izseljenci, razvila zelo intenzivno akcijo, tako da je danes že velikemu številu naših izseljencev poznano vlaganje prihrankov v Poštno hranilnico kraljevine Jugoslavije. Poštne hranilnici izdatno pomagajo pri tem poslu izseljenski tisk, naša poslaništva, konzulati in izseljenska zastopstva. Polagoma se vrača zaupanje, ki je bilo omajano zaradi poloma nekaterih bank, a obsežna korespondenca Poštne hranilnice z našimi izseljenci priča o njihovi veliki ljubezni do domovine. Z vzdrževanjem vezi z našimi izseljenci je dosegla Poštna hranilnica dovolj moralnega in političnega uspeha verjetno pa je, da se bodo skoro pokazali tudi materijalni rezultati te propagande. V poštno hranilnico sedaj že vlagajo naši izseljenci iz Francije, Belgije, Združenih držav Amerike, Kanade, Brazilije, Argentine, Urugvaja in Čile.

Brez dvoma se bo vlaganje v Poštno hranilnico še dalje čim uspešnejše razvijalo, zlasti ko že več kakor 100.000 oseb v naši državi vlaga svoje prihranke v to občo, narodno uslanovo za varčevanje.

Svetovna agrarna kriza

V sobotni številki smo na tem mestu v splošnem ugotovili nastanek sedanje svetovne krize in povdarili, da je vzrok današnjemu stanju agrarni protekcionizem industrijskih držav in pa dejstvo, da se izvenevropska žitna produkcija ni prilagodila povojnemu evropskemu konzumu.

O sanaciji te svetovne agrarne krize se je sicer že mnogo razpravljalo, vendar so morala ostati vsa ta stremjenja brezuspešna, ker se je traktiralo vprašanje iz vidika posameznih držav-interesentov v obliki trgovskih pogodb in mednarodnih trgovskih dogovorov in to na način, ki je od provizorij do provizorija trgovskih pogodb stopnjeval zaščito agrarne produkcije industrijskih držav. Mesto da bi trgovski dogovori regulirali plasiranje presežkov produkcije obeh interesentov, so trgovske pogodbe zadnjih let prinašale le poostreitev gospodarskega boja v eni kot drugi državi.

Zelo ilustrativen je položaj kraljevine Jugoslavije napram Avstriji. Naši trgovski razgovori v svrhu sklenitve trgovske pogodbe med našo državo in Avstrijo so pokazali, da so pota k medsebojnemu sporazumu diametralno nasprotna. Kraljevina Jugoslavija je po svojem bistvu agrarna, Avstrija pa industrijska država. Zamenjava presežkov produkcije na način, da mi Avstriji dobavljamo živila in agrarne pridelke, ona pa nas oskrbuje z industrijskimi proizvodi, leži na dlani. Samo na tej podlagi je mogoč sporazum. Zaokrožene gospodarske enote, ki bi sami sebi zadoščale, so predhodno mogoče samo ob diktatu produkcije in konzuma, normalizacija takega položaja pa je nemogoča. Že zadnjič smo povdarili potrebo delitve dela in racionalizacije. To bi bil prvi štadij resničnega in uspešnega ozdravljenja agrarne krize, torej medsebojni sporazum na podlagi delitve dela.

Druga etapa pa je nekoliko težja, zato pa tembolj naravna. Ves konjunkturi povisek medvojne produkcije se mora reducirati na normalno višino. Industrijske države se morajo odpovedati umetnemu agrarnemu protekcionizmu in svojo zaščito, sicer pa nerentabilno produkcijo znizati. Na drugi strani morajo agrarne države industrializacijo prekiniti. Seveda mora ta redukcija proizvodnje korakati previdno in z največjo opreznostjo, da se ne odpro vrata borzni spekulaciji. Tretja in najvažnejša pot sanacije je mednarodni sporazum. Ta pa je dosegljiv le tedaj, če se države večje gospodarske enote sporazumejo, to se pravi,

vi, če so pogoji, ki smo jih navedli zgoraj, tudi že docela izvedeni. V tem pravcu se baš v poslednjem času stavljajo predlogi, da pokažejo predvsem agrarne države več inicijativnosti, ki so pravzaprav v tem gospodarskem izigravanju v defenzivi. Prevozniki tarif določajo n. pr. srednjeevropskim agrarnim državam le čisto gotov določen eksportni placement ter gravitira vsled tega njih izvoz le v izvestne sosedne države. Docim industrijski proizvodi lažje preneso višje prevozne postavke, je to pri živitnih namernicah zelo omejeno. Zato je povsem naravno, da nastopajo za revizijo nevdržnega položaja agrarne eksportne države in je v tem pogledu značilen predlog predsednika zagrebske trgovske zbornice, gospoda Otkar Weismayerja, ki predlaga anketo srednjeevropskih držav: Čehoslovaške, Avstrije, Jugoslavije, Rumunske in Ogrske, povdarjajoč, da so slednje tri države v stanju popolnoma kriti importno potrebo agrarnih produktov obeh industrijskih držav Čehoslovaške in Avstrije, kojih industrijski eksport je v pretežni meri usmirjen v navadne agrarne države.

Misel ni nova ter je že bila ventilirana v projektu srednjeevropske gospodarske unije. Pospešitev tega za vse evropske agrarne države tako perečega vprašanja, pa bo brez dvoma povzročila uvedba ameriških zaščitnih carin. Ameriške zaščitne carine so spravile evropske industrijske države v defenziven položaj, ki je v sili, da bodo odgovorile z bojkotom ameriškega blaga. Kakor se bo že ta pokret formiral, bodisi v evropsko gospodarsko unijo, odnosno panevropo, za evropsko agrarno produkcijo bi to pomenilo popolno sanacijo.

Trgovina z gobami in naš izvoz v Francijo

(Poročilo našega konzularnega zastopnika iz Lyona. — Glasnik zavoda za pospeševanje zunanje trgovine.)

Naša država, bogata na gozdovih, poseduje obilo koristnih vrst gob, ki služijo ljudski prehrani. Postoje sicer velike in nedostopne, ter za izrabljanje neprimerno šume, vendar bi se mogla trgovina in izvoz gob, ki jih je velika množina po raznih predelih, brez posebnih težkoč organizirati in to z malenkostnim kapitalom. Siromašnemu prebivalstvu teh krajev bi se nudila s tem stalna in lepa prilika zaslužka. Z druge strani zopet, čeprav bi to na prvi

pogled zgedalo skromno, bi suhe gobe zavzemale v naši trgovinski bilanci s časom povsem vidljivo mesto.

Za dobro kakovost običajnih suhih gob (Champignons-cepis) je cena v povojnem gospodarskem letu, ki je znašala pred 4 do 5 leti okrog 10 frankov, letos zvišana že do 40 frankov za kg. Pri prodaji gob so v glavnem določene dve prodajni seziji: letna in jesenska. Za naš izvoz prihaja v poštne samo jesenska sezija za blago, ki je namenjeno na francoska tržišča. Francija je resen odjemalec suhih gob. Posebno južna in južno-zapadna Francija porabi izvestne količine tega blaga. Medtem, ko se pri nas le malenkostno konsumirajo konzervirane gobe, je v Franciji in tudi drugih državah ta jed zelo priljubljena in daje temu blagu odlično vrednost.

Francija uvaža gobe iz inozemstva, ker

Nova velika Zadružna centrala

Naš članek v včerajšnjem našem listu pod gornjim naslovom lojalno popravljamo na podlagi informacij, ki smo jih prejeli od merodajne strani.

Zvezi se nista fuzijonirali, ker za to ni dana zakonita možnost, temveč se je Zadružna Zveza v Celju razdružila, njene zadruge pa pristopijo k Zvezi slovenskih združenj, ki postane tako skupna centrala.

Zadružna Zveza je bila s požitnovalnim

je domači pridelek nezadosten. Suhe gobe se uvažajo v posebnih zabojčkih in steklenih vrčkih. Jugoslavija se na tem uvozu le malo udeležuje; v poštne prihaja edino Slovenija, ki je pripomogla, da si je to blago pridobilo v zapadnih državah dober sloves. Francoski uvozniki so s prebiranjem, sušenjem in standardiziranjem, kakor tudi pakiranjem gob zadovoljni. Tudi izpolnitve dobave, zaključki in stični trgovski posli so se vršili v polnem redu, tako da ima ta panoga v Franciji najboljše pogoje za čim večji razvoj.

Posebno ugodno se glasi poročilo o naši slovenski trgovini gob; poročevalec priporoča organizacijo v večjem obsegu. V to svrhu naj bi se slovenski trgovci in strokovnjaki namestili v drugih predelih države in razširili produkcijo in trgovino z gobami.

Premovanje plemen. konj

Konjerejsko društvo za Dravsko banovino poroča, da se vrši letošnje premovanje plemenskih konjev po odredbi kraljevske banske uprave:

dne 15. julija ob 10. uri pri Sv. Lenartu v Slov. goricah za sodni okraj Sv. Lenart; dne 16. julija ob 8. uri v Ptuj za sodni okraj Ptuj;

dne 17. julija ob 8. uri v Ormožu za sodni okraj Ormož;

dne 19. avgusta ob 9. uri v Beltincih za srez Dolenja Lendava in Murska Sobota; dne 23. avgusta ob 8. uri v Kranju za srez Kranj, Radovljica, Ljubljana okolica in Litija.

Na ta premovanja so dopuščeni le plemenski konji mrzlokrvnih pasem.

Za toplokrvne pasme so pa določena premovanja:

dne 18. avgusta ob 8. uri v Ljutomeru za srez Ljutomer;

dne 24. avgusta ob 8. uri pa v Sv. Jerneju na Dolenjskem za srez Brežice, Krško. Novo mesto in Litija.

Gospodarske vesti

× Zakon dalmatinske agrarne preuredbe pred sankcijo. V torek, 24. t. m. se je vršila v ministrstvu za agrarno reformo seja ministrskega odbora, ki ima nalogo da prouči vse gradivo, ki se nanaša na agrarno vprašanje v Dalmaciji. Seja je trajala do 21. ure. Na seji so bili prisotni ministri dr. Šibenik, dr. Sršić, dr. Frangeš, dr. Švrljuga in Uzunović. Referent ministrstva za agrarno reformo je načelnik ministrstva g. Turina. Ministrski odbor je v načelu sprejel zadevni zakonski načrt. O zakonskem načrtu je sledila razprava v vseh potankostih. Zakon bo v kratkem objavljen.

× Pregledovanje sortnih poskusov s krompirjem in pšenico v drevesnici Kmetijske družbe v Ljubljani na Poljanski cesti 59 v nedeljo, dne 29. junija 1930 Kmetijska družba je s sodelovanjem Kmetijske poskusne postaje v Ljubljani v svoji drevesnici izvedla poskuse z različnimi vrstami krompirja in pšenice. Ker so ti zelo zanimivi in nazorno podajajo razliko med posameznimi sortami, je tudi za kmetovalce zelo poučno, če si jih ogledajo. V ta namen priredi Kmetijska družba ogled in poučno razlago teh poskusov v nedeljo 29. t. m. ob 9. uri zjutraj na licu mesta. Vodstvo ogleda prevzame g. ing. Zaplotnik, ki je poskuse izvedel. — Vabijo se vsi kmetovalci, ki se za to zanimajo, da se udeležijo tega ogleda.

× Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je prejel iz inozemstva več povpraševanj za višnje in jagode. Izvozniki sadja naj svoje ponudbe dostavijo tajništvo Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine pod št. 2912.

Borzna poročila

Devizna tržišča.

dne 26. junija 1930.

Ljubljana, 26. jun. Amsterdam 22:695—22:755. Berlin 13:48, Bruselj 7:8904, Budimpešta 9:8960. Curih 1094:40—1097:40. Dunaj 7:9659—9:9959. London 274:80, Newyork 56:335—56:535, Pariz 222:03, Praga 167:39—168:19, Trst 296:25.

Zagreb, 16. jun. Amsterdam 22:695—22:755. Dunaj 7:9659—7:9959, Berlin 13:465—13:495, Bruselj 7:8904 bl., Budimpešta 9:8810—9:9110, Milan 295:203—297:203, London 274:40—275:20. Newyork kabel 56:335—56:535, Pariz 222:03 bl. Praga 167:39—168:19, Zürich 1094:40—1097:40.

Curih, 26. jun. Beograd 9:1275, Pariz 20:2575. London 25:0725, Newyork 515:90, Amsterdam 207:75, Berlin 122:96, Dunaj 72:825, Stockholm 138:625, Praga 15:31, Varšava 57:85, Budimpešta 9:275.

Vrednostni papirji.

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 26. jun. Drž. papirji: 7% inv. pos. 87—87:50, voj. škoda 432:50—433:50, vojna škoda kasa 433—433:50 (433), julij 432:50—433. avg. 434 bl., dec 432:50—434, 4% agr. obv. 54 do 54:75, 7% Bler. pos. 84:50—84:75 (84:50). 8% Bler. pos. 95—97, 7% pos. hip. banke 83:50 do 84:25. — Banke: Hrvatska 50 d, Praštedio na 900—910, Udružena 194—195, Ljublj. kred. 122 d., Medjunarodna 63, Narodna banka 8300 bl. — Industrije: Sečarana Osijek 350—360. Trboveljska 425—430, Slavonija 200—210, Vevče 128 d.

Zitna tržišča.

Na ljubljanskem trgu tendenca — premenjenost živahna. Prometa ni bilo.

Novi Sad, 26. jun. Pšenica: baška 77 kg 190—195, 78 kg 195—197:50, gornje banat. 78 kg 195—197:50, gornjebaška 78 kg 197:50—200, ban. Tisa, šlep 78 kg 197:50—200, sremska 77 kg 172:50—175, 78 kg 167:50—170. — Oves: baški, sremski 135—137:50. — Vse ostalo neizpremenjeno. — Promet: Pšenica 6 vagonov, koruza 35 vagonov, moka 7 vagonov, otrobi 2 vagona. Tendence: slaba.

Budimpešta, 26. jun. Tendence: slaba, promet: srednji. Pšenica: okt. 18:65—18:85 (18:81 do 18:85). Rž: oktober 10:85—11:04 (11:03—11:04). Koruza: jul. 12:70—12:90 (12:75—12:76), okt. 13—13:06 (13:05—13:07).

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendence neizpremenjena. Zaključen je bil en vagon hrastovih pragov.

Razpis stavbenih del.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo

težakih, zidarskih in železobetonskih del

za gradnjo novega stavbnega kompleksa na oglu Dunajske in Gajevе ulice v Ljubljani.

Vsi potrebni podatki, načrti in proračun se dobijo od 30. t. m. dalje med uradnimi urami od 8—13. ure pri ravnateljstvu zavoda. Gledališka ulica 8/III. proti povračilu stroškov Din 150.—.

Zapečatene in pravilno opremljene ponudbe je vložiti pri Pokojninskem zavodu do sobote, 12. julija t. l. ob 12. uri opoldne.

Ljubljana, dne 26. junija 1930.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

ANATOLE FRANCE: BOGOVI SO ŽEJNI

15

Izražala se je umerjeno in odločno. Njene besede so bile pripravljene; že zdavnaj je bila sklenila, da se izpove, ker je bila odkritosrečna, ker ji je ugajalo poanemati Jean-Jacquesa in ker je sodila čisto pametno: »Evarist bo nekega dne zvedel skrivnosti, ki jim nisem jaz samo čuvarica; bolje je, da ga o tem, kar bi zvedel nekega dne v mojo sramoto, pouči prostovoljno priznanje, ki mi bo v pohvalo.« Kakor je že bila nežna in poslušna naravi, se ni čutila bogve kako krivo in priznanje ji je bilo zavoljo tega manj mučno: sicer pa je hotela povedati samo toliko, kolikor se ji je zdelo potrebno.

»Ah, je vzdihnila, dragi Evarist, zakaj niste prišli k meni v onih trenutkih, ko sem bila sama, zapuščena? ...«

Gamelin je bil vzel čisto doslovno Elodijino prošnjo, naj bo njen sodnik. Po svoji naravi in vsled literarne vzgoje razpoložen za izvrševanje domače pravice, se je pripravil, da sprejme Elodijino priznanje.

Ker se je obotavljala, ji je dal znamenje, naj govori:

Povedala mu je stvar zelo priprosto:

»Mlad človek, ki je imel med slabimi lastnostmi tudi nekaj dobrih, in je očitaval le te, je odkril na meni

nekake mikavnosti ter se začel sukati okoli mene z vnemo, ki je bila pri njem res presenetljiva: bil je v cvetu let, nadvse ljubeč, in imel je zveze z očarljivimi ženskami, ki niso prikrivale, da ga obožujejo. Mojega zanimanja pa ni vzbudil s svojo lepoto in tudi ne s svojo duhovitostjo... Omečil me je s tem, da mi je kazal ljubezen, in mislim, da me je resnično ljubil. Bil je nežen, pozoren. Poročstva sem zahtevala samo od njegovega srca, njegovo srce pa je bilo nestanovitno... Obtožujem le sebe samo; svoje priznanje izpovedujem, ne njegovega. Ne pritožujem se radi njega, saj mi je postal tuje. Ah, prisegam vam, Evarist, zame je sedaj on, kakor da ga nikoli ni bilo!«

Umolknila je. Gamelin ni ničesar odgovoril. Prekrižal je roke; pogled mu je bil srep in mrk. Mislil je hkratu na svojo ljubico in na svojo setro Julijo. Tudi Julija je poslušala ljubčka; toda čisto drugačna nego nesrečna Elodija, tako si je mislil, se je dala odvesti, ne v zmoti rahločutnega srca, temveč da bi našla daleč od svojcev razkošje in zadovoljstvo. V svoji strogosti je bil obsodil svojo sestro in nagibal se je k temu, da obsodi tudi svojo ljubico.

Elodija je povzela z zelo tihim glasom:

»Bila sem prepojena s filozofijo; mislila sem, da so ljudje od narave pošteni. Moja nesreča je bila v tem, da sem srečala ljubimca, ki ni bil vzgojen v šoli narave ni morale in ki so ga bili družabni predsodki, častihlepnost, samoljubje in napačno pojmovanje časti naredili sebičnega in verolomnega.«

Te dobro preračunane besede so dosegle zaželjeni učinek. Gamelinove oči so se omehčale. Vprašal je:

»Kdo je bil vaš zapeljivec? Ga li poznam?«

»Ne poznate ga.«

»Imenujte mi ga.«

Na to zahtevo je bila pripravljena, toda sklenila je bila, da jej ne ustreže.

Navedla je svoje vzroke.

»Prizanesite mi, prosim vas. Za vas, kakor tudi zase, sem že preveč povedala.«

In ker je še silil vanjo, je nadaljevala:

»Najini sveti ljubezni na ljubo vam ne povem ničesar, kar bi vam vzbujalo točno sliko o tem — tujeu. Ne maram nastavitviti strašila na vašo ljubosumnost; ne maram klicati med vas in med sebe nadležne sence. Ne bom vas vendar upoznavała s tem človekom sedaj, ko sem ga pozabila!«

Gamelin pa jo je le silil, naj mu izda ime zapeljivca: rabil je dosledno samo ta izraz, zakaj ni malo ni dvomil, da je bila Elodija zapeljvana, varana, zlorabljenca. Še na misel mu ni prihajalo, da je moglo biti drugače, da se je udala poželenju, neodoljivemu poželenju, poslušala skrivnostni glas mesa in krvi; ni mu prihajalo na misel, da se je ta razkošna in nežna, ta krasna žrtev, utegnula ponujati; da zadosti svojem naziranju, je smatral, da je morala biti vzeta s silo ali z zvijačo, posiljena, speljana v pasti, nastavljene na vsakem koraku. Stavljal ji je vprašanja v umerjenih izrazih, toda točna, jedrnata, nadležna. Izpraševal jo je, kakšno obliko je zavzela ta zveza, je li bila dolga ali kratka, mirna ali razburljiva, in na kak način se je porušila. Vedno in vedno se je vračal k sredstvom, ki jih je rabil ta človek, da jo zapelje, kakor da bi bil moral rabiti za to čisto nenavadna, nečuvna sredstva. Vsa ta vprašanja pa je stavil zaman. Molčala je trmasto, krotko in proseče, s stisnjenimi usti, z očmi polnimi solz.

Službene objave

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

E 118/30—6.

Dražbeni oklic.

Dne 31. julija 1930. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 4 dražba nepremičnin (hiše, njiv, gozdov, travnikov itd.): zemljiška knjiga Križevci, $\frac{1}{2}$ vl. št. 40, $\frac{2}{3}$ vl. št. 126, $\frac{2}{12}$ vl. št. 509, $\frac{1}{2}$ vl. št. 606, $\frac{1}{2}$ vl. št. 160.

Skupna cenilna vrednost: 57.292.— Din; vrednost pritikline: 2300 Din; najmanjši ponudek: 38.194 Din 69 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti,
dne 28. maja 1930.

E 139/30—7.

Dražbeni oklic.

Dne 5. avgusta 1930. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 21 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Nedelica, vl. št. 128, 138 in 161.

Cenilna vrednost: 5250 Din; najmanjši ponudek: 3500 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi,
dne 16. junija 1930.

E IV 853/30—5.

1561

Dražbeni oklic.

Dne 8. avgusta 1930. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Pobrežje, vl. št. 630, obstoječih iz gozdne parcele št. 630 v izmeri 39 a, 56 m².

Cenilna vrednost: 6923 Din; najmanjši ponudek: 4615/50 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IV.,
dne 16. junija 1930.

E IV 936/30—6.

1562

Dražbeni oklic.

Dne 13. avgusta 1930. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Gerečja vas, vl. št. 55, obstoječih iz dveh njiv v izmeri 29 a, 71 m².

Cenilna vrednost: 4356 Din 50 p; najmanjši ponudek: 2904/34 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru,
dne 20. junija 1930.

Preds. 412—4/30—2.

2—2

Razpis.

Odda se mesto pisarniškega uradnika pri okrajnem sodišču v Konjicah.

Svojeručno spisane, pravilno kolkovane in opremljene prošnje naj se vložijo po službeni poti najkasneje do dne

15. julija 1930.

Obširnejši razpis glej v »Službenih objavah« dnevnika »Jugoslovan« z dne 25. junija 1930.

Predsedništvo okrajnega sodišča
v Celju, dne 26. junija 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 21.

3—3

Natečaj.

Razpisuje se natečaj za sprejem v šolo za dečje zaščitne sestre v Ljubljani.

Gojenke se bodo vzgajale in izobraževale za dečje zaščitne sestre, za zdravstveno prosvetno delo med ljudstvom in v socialno-zdravstvenih ustanovah ter za potujoče učiteljice higijene; hkratu dobe strokovno izobrazbo za udejstvovanje v vseh panogah socialne in zdravstvene zaštite.

Pogoji za sprejem so:

1. Starost dovršenih 18 let, toda ne preko 28 let (izjemoma se sprejmejo učiteljice ali absolventke srednjih šol do 32. leta starosti);
2. domovnica, da je državljanka kraljevine Jugoslavije;
3. znanje državnega jezika v govoru in pisavi;
4. z dobrim uspehom dovršena nižja srednja ali tej ustrezna izobrazba; zaželena pa je celotna srednješolska izobrazba;
5. popolna telesno in duševno zdravje, ki ga ugotovi komisija ob sprejemu;
6. zdravstveno izpričevalo;
7. potrdilo občine, kjer je prosilka bivala in s čim se je bavila, odkar je dovršila šolo;
8. kratki popis dosedanjega življenja (curriculum vitae).

Pouk v šoli se prične 1. septembra t. l. ter je teoretičen in praktičen. V šolo se sprejemajo samo gojenke, ki dajo s teoretičnimi in praktičnimi uspehi ter s moralnimi lastnostmi jamstvo za dobre sestre. Sprejem je prve štiri mesece poizkušen in je hkratu pripravljajni tečaj.

Sprejete učenke stanujejo v internatu, ki je spojen s šolo. Izjemoma se dovoli, da obiskuje gojenka šolo kot eksternistinja.

V internatu plačujejo učenke za ves čas šolanja za vso oskrbo in pouk mesečno:

1. za celo oskrbo 700 Din;
2. polovično oskrbnino 350 Din;
3. brezplačna mesta se podele najsiromašnejšim in obenem najmarljivejšim učenkam po pripravljajnem tečaju. Učenka, katera dobi brezplačno mesto, se mora zavezati, da bo služila državi dvakrat toliko let, koliko let je uživala brezplačno mesto v šoli, v onih sanitetnih napravah, ki jih odredi ravnatelj šole za zaščito sester v Ljubljani.

Gojenka pa, ki bo sprejeta ob polovičnih oskrbnih stroških, se mora zavezati, da bo služila državi toliko let, kolikor let je uživala poluštudentsko mesto.

Opozarja se, da je ministrstvo prosvete z odlokom štev. 487 z dne 4. januarja 1930. rešilo, da se prizna diplomiranim sestram, ki so dovršile sestrsko šolo z uspehom, druga kategorija drž. uradnikov.

Po dovršeni šoli in položenem diplomskem izpitu se gojenka namesti po zakonu o uradniških svojstvih za zaščitne sestre.

Svojeručno pisane prošnje, opremljene s vsemi dokumenti, naj se pošljejo do dne

15. avgusta 1930

ravnateljstvu šole za zaščitne sestre v Ljubljani 5, Lipičeva ulica.

Ljubljana, dne 15. junija 1930.

Drž. šola za zaščitne sestre,

Ravnatelj šole:

Dr. B. Dragaš s. r.

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Stanje z dne 22. junija 1930.

Aktiva.	Dinarjev
Metalna podloga	325.160.563-11
Posojila	1.341.074.460-77
Račun	
odkup kronskih novčanic	929.335.815-85
Račun začasne zamene	161.956.736-29
Dolg države	2.997.155.034-1
Vrednost državnih domen, zastavljenih za izdajanje novčanic	2.138.377.163-1
Saldo raznih računov	1.162.414.534-18
	9.055.474.307-20

Pasiva.

Glavnica Din 50.000.000 v konnem zlatu: od te vplačano	30.000.000-1
Rezervni fond	12.531.387-39
Novčanic v obtoku	5.114.113.225-1
Državni račun začasne zamene	161.956.736-29
Terjatve države po raznih računih	247.016.230-46
Razne obveznosti	1.268.423.695-08
Terjatve države za zastavljene domene	2.138.377.163-1
Nadavek za kupovanje zlata za glavnico in fonde	83.055.870-1
	9.055.474.307-20

V metalni podlogi se računi: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, lira za 1 dinar, švicarski in francoski frank za 1 dinar, dinar v kovanem srebru za 1 dinar itd.

Obrestna mera po eskontu menic — za vse bančne dolžnike brez razlike — 5 1/2 % na leto.

Obrestna mera za posojila na zastavo 7 % na leto.